

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس

دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام
ویژه دانشگاه مذاهب اسلامی

گروه علوم اجتماعی

مصدر: هفتمین و شانزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی وزارت علوم.
تمثیلات وطنی مهرخ ۱۳۸۸/۵/۵

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام

کمیته تخصصی: تاریخ و باستان شناسی

گروه: علوم اجتماعی

گرایش:

رشته: تاریخ اسلام

کدرشتہ:

دوره: کارشناسی ارشد

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در هفتاد و شانزدهمین جلسه مورخ ۸۸/۲/۵ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام که توسط گروه علوم اجتماعی تهیه شده و به تایید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل(مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می دارد:

فایده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف) دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب) موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش می باشند.

ج) موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

فایده ۲) این برنامه از تاریخ ۸۸/۲/۵ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

فایده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره هفتاد و شانزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
موrex ۸۸/۲/۵ درخصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام

- (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام که از طرف گروه پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- (۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است و پس از آن نیازمند بازنگری است

رای صادره هفتاد و شانزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مو rex ۸۸/۲/۵ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد تاریخ اسلام صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

محمد مهدی زاهدی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رجیحان بزمی
دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

باسم‌هه تعالی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد

رشته تاریخ اسلام

گروه علوم انسانی

ویژه دانشگاه مذاهب اسلامی

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

أَفْلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيُنظِرُوهُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِ إِنَّمَا هُنَّا ذَلِكَ بِأَنَّ

اللهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِ لَا مَوْلَى لَهُمْ (محمد / ۱۰ و ۱۱)

ایران اسلامی و جهان اسلام در پی گذار از مرحله بیداری، برآنند تا جایگاه نوین و بالنده خود را در جهان بحران زده کنونی تثبیت کنند و در این مسیر از یک سو از توانمندیها و فرصتها بی نوید بخش برخوردارند و از سوئی دیگر با کاستی‌ها و تهدیدهای امت اسلامی اکنون نیازمند بصیرتی نافذ و آگاهی‌هایی ژرف است که بی‌گمان بخشی از آن را باید از مطالعات و پژوهش‌های تاریخی به چنگ آورد.

دانشگاه مذاهب اسلامی به عنوان نهادی علمی که در چارچوب رسالتها و آرمانهای برخاسته از انقلاب اسلامی و مقررات و ضوابط جمهوری اسلامی ایران، تربیت دانش آموختگان دارای رویکرد تقریبی و همگرایی بین نخبگان و نهادهای علمی جهان اسلام را بی می‌گیرد، با توجه به حدود یک دهه تجربه دوره کارشناسی تاریخ اسلام، راه اندازی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته تاریخ اسلام را با چهارگرایش در دستور کار خود قرار داده است.

ویژگیهای برنامه

این برنامه پس از مطالعات اولیه نیازمنجی و امکان سنجی و مطالعات محیطی، طی مراحل زیر تدوین شده است:

- تعیین هدف
- تعیین گرایشها
- تعیین حوزه‌های آموزشی
- تعیین عناوین واحدها و وزن آنها
- تدوین سرفصلها
- اعتباربخشی

این برنامه به دلیل توجه به ابعاد مختلف مطالعات تاریخ اسلام از جامعیت نسبی برخوردار است، ولی در مرحله اجرا، راه اندازی هر یک از گرایشها براساس اولویت بندی و منوط به فراهم بودن زمینه‌ها و امکانات مورد نیاز است.

هدف کلی رشته و راهکارهای تحقیق آن

هدف رشته کارشناسی ارشد ناپیوسته تاریخ اسلام دانشگاه مذاهب اسلامی عبارت است از:

تربیت دانش آموختگان متعدد به اسلام و انقلاب اسلامی و برخوردار از روحیه همگرایی اسلامی که با آگاهی از فرصتها و تهدیدهای جمهوری اسلامی ایران و جهان اسلام و با آگاهی تخصصی از تاریخ اسلام، توان فعالیتهای پژوهشی و آموزشی در یکی از گرایشهای زیر را به ویژه در محیطهای چند مذهبی داشته باشند: تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی، تاریخ معاصر جهان اسلام و سیره پیامبر اعظم (ص).

بخشی از هدف رشته بیش از آن که در قالب واحدهای درسی قابل پیگیری باشد، در فضای آموزشی و غیررسمی قابل تحقق است؛ مانند: محیط معنوی و اخلاقی، محیط تقریبی با حضور اساتید دارای رویکرد تقریبی و تعامل مستمر دانشجویان از مذاهب مختلف با یکدیگر، محیط علمی با حضور اساتید و محققان مبرز، کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی مناسب، کارگاههای پژوهشی، معرفی منابع و مأخذ تخصصی و در دسترس بودن آن، متون کمک درسی متنوع و عمیق، سمینار، بازدیدهای علمی و تقویت ارتباطات بین دانشگاهی داخلی و بین المللی.

حیطه‌های آموزشی

مهمت‌ترین حیطه‌های برنامه ریزی آموزشی عبارتند از:

- تاریخ اسلام
- برخورداری از نگرش انتقادی به چارچوب نظری تاریخ نگاری مرسوم و احاطه به ابزارهای تجزیه و تحلیل تاریخی.
- فرهنگ و تمدن اسلامی
- فرق و مذاهب اسلامی
- جهان اسلام در دوران معاصر

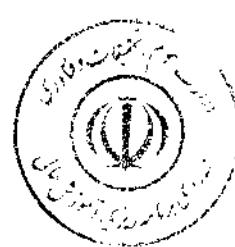
واحدهای درسی و طول دوره:

محتوای درسی پیش بینی شده برای تحقق اهداف آموزشی در قالب ۳۲ واحد دروس اصلی و ۱۶ واحد دروس جبرانی عرضه می شود که دسته بندی آن چنین است.

الف - دروس جبرانی (معارف اسلامی، زبان و مهارت‌های پژوهشی) ویژه آن دسته از پذیرفته شدگان که در آزمون ورودی نمره لازم را کسب نکرده‌اند.

۴ واحد	معارف اسلامی
۲ واحد	زبان فارسی (متناسب با رشته)
۲ واحد	زبان عربی (متناسب با رشته)
۴ واحد	زبان انگلیسی (متناسب با رشته)
۴ واحد	مهارت‌های پژوهشی
۱۶ واحد	جمع

ب - دروس اصلی (شامل دروس مشترک، دروس تخصصی هر گرایش و پایان نامه):

۱۲ واحد	دورس مشترک
۱۶ واحد	دورس تخصصی هر گرایش
۴ واحد	پایان نامه
۳۲ واحد	جمع

طول دوره آموزشی نیز هماهنگ با آئین نامه‌های آموزشی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آئین نامه‌های داخلی دانشگاه مذاهب اسلامی در دوره کارشناسی ارشد نایب‌ویسته رشته تاریخ اسلام با چهار گرایش تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی، تاریخ معاصر جهان اسلام، و سیره پیامبر اعظم (ص)، ۴ نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز تا یک نیمسال دیگر برای نگارش و دفاع از پایان نامه قابل تمدید است.

آن دسته از پذیرفته شدگانی که به موجب این برنامه ملزم به گذراندن تا ۱۶ واحد دروس جبرانی هستند، یک نیمسال به طول دوره آنها افزوده خواهد شد.

شرایط پذیرش دانشجو

پذیرش دانشجو در این رشته از طریق آزمون کارشناسی ارشد مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انجام خواهد شد و از معرفی شدگان از طریق آزمون سراسری، براساس آئین نامه‌های دانشگاه مذاهب اسلامی مصاحبه علمی به عمل می‌آید.

کلیه دانش آموختگان مقطع کارشناسی می‌توانند در این آزمون شرکت نمایند و پذیرفته شدگان باید در حد قابل قبول از علوم و معارف اسلامی، زبان عربی و انگلیسی مطلع باشند و به لحاظ قابلیتهاي جسمی و روحی توان گذراندن موفق دوره را داشته باشند.

نقش و تواناییهای دانش آموختگان:

- توان تحقیق و نوآوری در عرصه‌های تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی، تاریخ فرق و مذاهب اسلامی، تاریخ معاصر جهان اسلام و سیره پیامبر اعظم (ص).
- توان تدریس تاریخ در مدارس و مراکز آموزش عالی.
- توان بهره‌گیری از محتوای تخصصی چهارگرایش مذکور در جهت تقویت بنیه علمی حرکت تقریب مذاهب اسلامی
- توان فعالیتهای فرهنگی و تبلیغاتی در محیط‌های چند مذهبی
- توان ورود به دوره‌های دکتری مرتبط

عنوانین و تعداد واحدها و جدول دروس:

- جبرانی

- مشترک

- تخصصی گرایش تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی

- تخصصی گرایش تاریخ فرق و مذاهب اسلامی

- تخصصی گرایش تاریخ معاصر جهان اسلام

- تخصصی گرایش سیره پیامبر اعظم (ص)

عنوان و تعداد واحدهای دروس جبرانی

الف: معارف اسلامی

۱- کلام اسلامی ۲ واحد

۲- تاریخ و فرهنگ تقریب ۲ واحد

ب: زبان فارسی

۱- متون تاریخی به زبان فارسی ۲ واحد

ج: زبان عربی

۱- متون تاریخی به زبان عربی ۲ واحد

د: زبان انگلیسی

۱- متون تاریخی به زبان انگلیسی ۴ واحد

ه: مهارت‌های پژوهشی

۱- روش‌شناسی ۲ واحد

۲- نقد و بررسی متون تاریخی ۲ واحد

عنوان و تعداد واحدهای دروس مشترک:

۱- روش تحقیق در تاریخ (پیشرفته)	۲ واحد
۲- فلسفه علم تاریخ	۲ واحد
۳- آشنایی با مکاتب تاریخ نگاری	۲ واحد
۴- جامعه‌شناسی تاریخی	۲ واحد
۵- کلیات فرهنگ و تمدن اسلامی	۲ واحد
۶- سیر تحول اندیشه دینی در اسلام	۲ واحد

عنوان و تعداد واحدهای دروس تخصصی گرایش تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی:

۱- تاریخ علم در تمدن اسلامی	۲ واحد
۲- تاریخ آموزش در تمدن اسلامی	۲ واحد
۳- تاریخ تشکیلات اداری در تمدن اسلامی	۲ واحد
۴- تاریخ هنر در تمدن اسلامی	۲ واحد
۵- تاریخ اجتماعی مسلمانان	۲ واحد
۶- سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی	۲ واحد
۷- فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان	۲ واحد
۸- تاریخ تعامل اسلام و غرب	۲ واحد

عنوان و تعداد واحدهای دروس تخصصی گرایش تاریخ فرق و مذاهب اسلامی:

۲ واحد	۱- تاریخ تحول اندیشه دینی در قرون اول و دوم هجری
۲ واحد	۲- تاریخ فرق کلامی (۱)
۲ واحد	۳- تاریخ فرق کلامی (۲)
۲ واحد	۴- تاریخ فرق کلامی (۳)
۲ واحد	۵- تاریخ مذاهب فقهی (۱)
۲ واحد	۶- تاریخ مذاهب فقهی (۲)
۲ واحد	۷- تاریخ تصوف و فرقه‌های صوفی
۲ واحد	۸- سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در اسلام

عنوان و تعداد واحدهای دروس تخصصی گرایش تاریخ معاصر جهان اسلام:

۲ واحد	۱- جغرافیای سیاسی و مذهبی جهان اسلام
۲ واحد	۲- تاریخ معاصر اسلام در خاورمیانه
۲ واحد	۳- تاریخ معاصر اسلام در آفریقا
۲ واحد	۴- تاریخ معاصر اسلام در آسیای مرکزی و قفقاز
۲ واحد	۵- تاریخ معاصر اسلام در شبه قاره هند و شرق آسیا
۲ واحد	۶- اقلیتهای مسلمان در جهان معاصر
۲ واحد	۷- آشنایی با سازمانهای منطقه‌ای و بین المللی مسلمانان
۲ واحد	۸- آینده جهان اسلام و تعامل با غرب

عنوانیں و تعداد واحدهای دروس تخصصی گرایش سیره پیامبر اعظم (ص)

۲ واحد	۱- جزیره العرب قبل از اسلام
۲ واحد	۲- سیره پیامبر اعظم (ص) در عصر مکی
۲ واحد	۳- سیره پیامبر اعظم (ص) در عصر مدنی
۲ واحد	۴- بررسی منابع و مأخذ سیره نبوی
۲ واحد	۵- سیر تاریخی سیره نگاری
۲ واحد	۶- سیره پیامبر اعظم (ص) در قرآن کریم
۲ واحد	۷- سیره پیامبر اعظم (ص) در روایات فریقین
۲ واحد	۸- سیری در مطالعات غرب درباره پیامبر اعظم (ص)

- جدول دروس جبرانی:

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		کلام اسلامی	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ و فرهنگ تقریب	۲	۳۲	نظری
۳		متون تاریخی به فارسی	۲	۳۲	نظری
۴		متون تاریخی به عربی	۲	۳۲	نظری
۵		متون تاریخی به انگلیسی	۴	۶۴	نظری
۶		روشناسی	۲	۳۲	نظری
۷		نقد و بررسی متون تاریخی	۲	۳۲	نظری
جمع کل			۱۶	۲۵۶	

جدول دروس مشترک:

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		روش تحقیق در تاریخ (پیشرفته)	۲	۳۲	نظری
۲		فلسفه علم تاریخ	۲	۳۲	نظری
۳		آشنایی با مکاتب تاریخ نگاری	۲	۳۲	نظری
۴		جامعه‌شناسی تاریخی	۲	۳۲	نظری
۵		کلیات فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۶		سیر تحول اندیشه دینی در اسلام	۲	۳۲	نظری
جمع کل			۱۲	۱۹۲	

-جدول دروس تخصصی گرایش تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی:

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		تاریخ علم در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ آموزش در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۳		تاریخ تشکیلات اداری در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۴		تاریخ هنر در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۵		تاریخ اجتماعی مسلمانان	۲	۳۲	نظری
۶		سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۷		فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان	۲	۳۲	نظری
۸		تاریخ تعامل اسلام و غرب	۲	۳۲	نظری
جمع کل			۱۶	۲۵۶	

-جدول دروس تخصصی گرایش تاریخ فرق و مذاهب اسلامی-

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		تاریخ تحول اندیشه دینی در قرون اول و دوم هجری	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ فرق کلامی (۱)	۲	۳۲	نظری
۳		تاریخ فرق کلامی (۲)	۲	۳۲	نظری
۴		تاریخ فرق کلامی (۳)	۲	۳۲	نظری
۵		تاریخ مذاهب فقهی (۱)	۲	۳۲	نظری
۶		تاریخ مذاهب فقهی (۲)	۲	۳۲	نظری
۷		تاریخ تصوف و فرقه‌های صوفی	۲	۳۲	نظری
۸		سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در اسلام	۲	۳۲	نظری
جمع کل			۱۶	۲۵۶	

- جدول دروس تخصصی گرایش تاریخ معاصر جهان اسلام -

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		جغرافیای سیاسی و مذهبی جهان اسلام	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ معاصر اسلام در خاورمیانه	۲	۳۲	نظری
۳		تاریخ معاصر اسلام در آفریقا	۲	۳۲	نظری
۴		تاریخ معاصر اسلام در آسیای مرکزی و فرقاز	۲	۳۲	نظری
۵		تاریخ معاصر اسلام در شبه قاره هند و شرق آسیا	۲	۳۲	نظری
۶		اقلیتهای مسلمان در جهان معاصر	۲	۳۲	نظری
۷		آشنایی با سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی مسلمانان	۲	۳۲	نظری
۸		آینده جهان اسلام و تعامل با غرب	۲	۳۲	نظری
جمع کل					۲۵۶

جدول دروس تخصصی گرایش سیره پیامبر اعظم (ص)

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		جزیره العرب قبل از اسلام	۲	۳۲	نظری
۲		سیره پیامبر اعظم(ص) در عصر مکی	۲	۳۲	نظری
۳		سیره پیامبر اعظم(ص) در عصر مدنی	۲	۳۲	نظری
۴		بررسی منابع و مأخذ سیره نبوی	۲	۳۲	نظری
۵		سیر تاریخی سیره نگاری	۲	۳۲	نظری
۶		سیره پیامبر اعظم(ص) در قرآن کریم	۲	۳۲	نظری
۷		سیره پیامبر اعظم(ص) در روايات فریقین	۲	۳۲	نظری
۸		سیری در مطالعات غرب درباره پیامبر اعظم (ص)	۲	۳۲	نظری
جمع کل					۲۵۶

سرفصل

دروس جبرانی

- جدول دروس جبرانی:

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		کلام اسلامی	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ و فرهنگ تقریب	۲	۳۲	نظری
۳		مدون تاریخی به فارسی	۲	۳۲	نظری
۴		مدون تاریخی به عربی	۲	۳۲	نظری
۵		مدون تاریخی به انگلیسی	۴	۶۴	نظری
۶		روش‌شناسی	۲	۳۲	نظری
۷		نقد و بررسی مدون تاریخی	۲	۳۲	نظری
جمع کل			۱۶	۲۵۶	

- عنوان درس: کلام اسلامی

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: معارف اسلامی

شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با مبانی و مهمترین مباحث کلامی در حوزه‌های توحید، نبوت، معاد، امامت و... با تکیه بر دیدگاههای فرق مختلف اسلامی

- سرفصل:

- کلیاتی درباره علم کلام و پیدایش آن

- خداشناسی و براهین آن

- بررسی تطبیقی نظرات کلامی درباره توحید ذات و توحید صفاتی

- بررسی تطبیقی نظرات کلامی درباره توحید افعالی خداوند

- نبوت (عامه و خاصه)

- خاتمه‌یت

- بررسی تطبیقی نظرات کلامی درباره جبر، اختیار، کسب

- امامت: بررسی تطبیقی نظرات فرق اسلامی

- معاد (جسمانی و روحانی)

- شفاعت: بررسی تطبیقی نظرات فرق اسلامی

- مهدویت: بررسی تطبیقی نظرات فرق اسلامی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع دست اول کلامی از همه فرق اسلامی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ مفید در مباحث سرفصل به دانشجویان

- دیدار با علماء و اندیشمندان مختلف اسلامی و بهره‌مندی دانشجویان از سخنران آسان

- ارایه کار پژوهشی تطبیقی به دانشجویان.

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره با نظر استاد به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- کشف المراد / علامه حلی

- تحرید الاعتقاد / خواجه نصیر الدین طوسی

- شرح المقاصد / تفتازانی

- درآمدی بر علم کلام / علی رباني گلپایگانی

- کلام تطبیقی / علی رباني گلپایگانی

- جهان بینی اسلامی / شهید مطهری

- آموزش عقاید / محمد تقی مصباح یزدی

- عنوان درس: تاریخ و فرهنگ تقریب

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: معارف اسلامی شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی با تاریخ و فرهنگ تقریب مذاهب اسلامی و راههای عملی آن

- سرفصل:

- مفهوم تقریب مذاهب

- مبانی تقریب

- دیدگاهها درباره تقریب

- پیشگامان و طلایه‌داران تقریب از علمای بزرگ شیعه و سنی.

- تاریخچه دار التقریب مصر

- متفکران دنیای اسلام و نقش آنها در اتحاد اسلام در قرون اخیر

- بررسی موانع تقریب: سیاستهای استعماری، تعصبات جاہلی، سوء تفاهمات و اتهامات، جدایی و عدم ارتباط مسلمین با یکدیگر

- راههای عملی تقریب

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ

- اسلایدها و فیلم‌های آموزشی

- امکان استفاده از اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- مطالعه شخصی دانشجویان

- راهنمایی دانشجویان به استفاده از محصولات نوشتاری و دیداری و شنیداری (کتب، مقالات، پایگاه اینترنتی، CD...) مجمع

جهانی تقریب مذاهب اسلامی

- راهنمایی دانشجو به انجام پژوهش در عناوین سرفصل

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره با نظر استاد به فعالیتهای پژوهشی (فوق برنامه) دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع :

- همبستگی مذاهب اسلامی / عبدالکریم بی آزار شیرازی

- دربارهٔ وحدت و تقریب مذاهب / محمد علی تسخیری

- پیشینه تقریب / محمد علی آذر شب

- دورهٔ مجله رسالت اسلام

- دورهٔ مجله رسالت التقریب

- مجموعه مقالات کنفرانس‌های بین‌المللی وحدت اسلامی

- دورهٔ مجله اندیشه تقریب

- مجموع کتابهای طلایه داران تقریب از انتشارات مجمع تقریب

- تأملی بر مسئله وحدت اسلامی از دیر باز تا دیروز / محمد حسین اردوش

- عنوان درس: متون تاریخی به فارسی

- مشخصات درس:

شماره درس:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

حیطه آموزشی: زبان

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

پیش نیاز: ندارد

- هدف درس:

مهارت یافتن دانشجو در درست خواندن و بهره‌گیری از متون تاریخی به زبان فارسی و آشنایی با انواع تعابیر و اصطلاحات تاریخی و تحول زبانی در دوره‌های مختلف

- سرفصل:

- قرائت نمونه متهای تاریخی به زبان فارسی و تحلیل و بیان دقایق ادبی و اصطلاحات و تعابیر از دوره‌های مختلف تاریخی از قرون اولیه هجری تاکنون

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به متون و کتب فارسی دوره‌های مختلف

- دسترسی آسان به اسناد، میکروفیلم و مراکز نسخ خطی

- دستگاه اوره德

- امکان بازدید از مراکز ذیربسط

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- راهنمایی دانشجو به مطالعه شخصی متون دوره‌های مختلف

- مشاهده و بررسی نسخ خطی و اسناد

- روش آزمون : روش مرسوم

- گزیده منابع:

- تاریخ بخارا

- تاریخ سیستان

- تاریخ بلعمی

- تاریخ گردیزی

- تاریخ بیهقی

- تاریخ یمینی

- راحة الصدور

- جهانگشای جوینی

- جامع التواریخ

- تاریخ طبرستان

- زبدة التواریخ

- تاریخ وصف

- حبیب السیر

- خلاصه التواریخ

- عالم آرای عباسی

- عنوان درس: متون تاریخی به عربی

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: زبان

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: ایجاد توانایی لازم در دانشجو برای فهم و بهره‌گیری از متون تخصصی تاریخی به زبان عربی

- سرفصل:

- قرائت نمونه متون تاریخی به زبان عربی و بیان اصطلاحات و تعابیر و اشارات صرف و نحوی، از دوره‌های مختلف از صدر

اسلام تاکنون

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به متون و کتب عربی دوره‌های مختلف

- امکان استفاده از اینترنت

- نقشه‌ها و اسناد کمک آموزشی به زبان عربی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- مطالعه شخصی دانشجو

- مشاهده نقشه‌های دوره‌های مختلف به زبان عربی

- واگذاری کار ترجمه متون عربی به دانشجو

- روش آزمون : روش مرسم

در صدی از نمره، با نظر استاد به فعالیتهای فوق برنامه دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع:

- شرح نهج البلاغه / ابن ابی الحدید

- سیره ابن هشام

- صحیح الاعushi / قلقشنده

- تاریخ یعقوبی

- المقالات و الفرق / اشعری

- مغازی واقدی

- مقالات الاسلامین / اشعری

- فتوح البلدان / بلاذری

- الفرق بین الفرق / بغدادی

- انساب الاشراف / بلاذری

- الملل و التحل / شهرستانی

- تاریخ طبری

- البداية و النهاية / ابن کثیر

- مروج الذهب / مسعودی

- تاریخ مدینه منوره / ابن شبه

- تجارب الامم / ابن مسکویه

- تاریخ دمشق / ابن عساکر

- فرق الشیعه / نوبختی

- البدء و التاریخ / مقدسی

- مقدمه و العبر / ابن خلدون

- الصحيح فی سیرة الرسول / عاملی

- الكامل / ابن اثیر

- دیگر متون منتخب استاد

- سیرة النبویة / قاضی دحلان

- وفیات الاعیان / ابن خلکان

- عنوان درس: متون تاریخی به انگلیسی	
- مشخصات درس :	
شماره درس :	حیطه آموزشی : زبان
تعداد واحد :	تعداد ساعت : ۶۴ ساعت
نوع واحد : نظری	پیش نیاز: ندارد
- هدف درس: ایجاد توانایی در دانشجو برای فهم و بهره مندی از متون و اسناد تاریخی به زبان انگلیسی	
- سرفصل :	
- قرائت و درک مطلب نمونه هایی از متون تاریخی در حوزه های مطالعات تاریخی اسلامی - ایرانی مستشرقان و اشاره به نکات دستوری	

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهز به منابع تاریخ به زبان انگلیسی

- دسترسی به مجلات تخصصی معتبر انگلیسی

- امکان استفاده از اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی مهمترین منابع انگلیسی به دانشجو

- راهنمایی دانشجو به استفاده از پایگاههای تاریخی اینترنتی

- واگذاری کار ترجمه متون تخصصی به دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره با نظر استاد به فعالیتهای فوق برنامه دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع :

- مقالات مرتبط در *Encyclopedia of Islam*

- مقالات مرتبط در *Encyclopedia Of Religion and ethic*

- مقالات مرتبط در دائرة المعارف ایرانیکا

- جلد‌های مرتبط با تاریخ ایران و اسلام از تاریخ کمبریج

- *Religion , Learning and science in the Abbasid period* - نوشته کلویدکاهن

- و منابع، کتب و مقالات روزآمد با نظر و انتخاب استاد

- عنوان درس: روش‌شناسی

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: مهارت‌های پژوهشی

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری پیش‌نیاز: ندارد

- هدف درس: آشنایی با روش‌شناسی مطالعات تاریخی و سیر تحول و مهمترین نظرات درباره آن

- سرفصل:

- تعریف روش‌شناسی و روش تحقیق و تمایزات آنها

- جایگاه و ضرورت روش‌شناسی علوم انسانی در پیشبرد کمی و کیفی این علوم

- بررسی مهمترین آثار و کتب روش‌شناسی، روش تحقیق در علوم انسانی و تاریخ

- روش‌شناسی علوم انسانی و مقایسه آن با روش‌شناسی سایر علوم

- مناسبات بین فهم و تبیین در علوم انسانی و طبیعی

- بررسی سیر تحول روش‌شناسی علوم انسانی و مطالعات تاریخی و تبیین مهمترین مکاتب در این زمینه

- مکاتب روش‌شناسی اثبات‌گرایی، ابطال‌گرایی، تفسیری (تفهمی)، انتقادی و...

- روش‌شناسی اندیشمندان مسلمان در مطالعات تاریخی

- روش‌شناسی استفاده از متون دینی و نصوص مقدس در مطالعات تاریخی

- بررسی مبانی طراحی روش‌شناسی جدید بومی برای مطالعات تاریخی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به آثار مورد نیاز

- مجلات معتبر مرتبط

- دسترسی آسان به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی مهمترین و جدیدترین کتب، مقالات و مجلات علمی مرتبط

- ارایه بخش‌های از مباحث درس بصورت سمینار

- انجام فعالیت پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به فعالیت پژوهشی دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزینه منابع :

- النص. السلطنه، الحقيقة / نصر حامد ابوزيد

- روشهای تحقیق در علوم اجتماعی / باقرسا روحانی

- روش‌شناسی و منطق جدید / لطف الله نبوی

- نظریه‌های مربوط به علوم انسانی / ژولین فروند

- تبیین در علوم اجتماعی / دانیل لیل

- در هم تبیینگی اسطوره و روشنگری / ریمون بودون

- ساخت اجتماعی واقعیت / لوکمان پتربرگر

- ابن خلدون و علوم اجتماعی / سید جواد طباطبائی

- هرمنوتیک کتاب و سنت / مجتهد شبستری

- روش تحقیق کیفی / کاترین مارشال

- روش تحقیق کیفی در جامعه‌شناسی / دیوید سیلورمن

- مسئله شناخت / شهید مرتضی مطهری

- میشل فوکو، فراسوی ساختار گرایی و هرمنوتیک / هیوبرت دریفوس

- الاتجاه العقلی فی التفسیر / نصر حامد ابوزيد

- عنوان درس: نقد و بررسی متون تاریخی

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: مهارت‌های پژوهشی

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی تخصصی دانشجو با روش‌هایی برای توانا ساختن دانشجو در ارزشیابی و آسیب‌شناسی متون، نوشتارها و گزارش‌های تاریخی و تشخیص میزان اعتبار آنها

- سرفصل:

- مفهوم متن و انواع متن تاریخی

- آشنایی با اسناد، نسخ خطی تاریخی و کتبه‌ها و نحوه استفاده از محتوای آنها برای فهم مسایل تاریخی

- تاریخ نوشتار تاریخی

- پیشینه نقد متون

- چشم اندازهای جدید در مورد متن تاریخی

- کارل لاخمان و نقد متون جدید

- مفهوم درستی و نادرستی، جعل و تحریف

- افرودها و افتادگی‌ها، انقطاع و لایه‌های یک متن

- تصحیح متن و روش‌های آن

- بررسی منابع مولف

- نقد مؤلف: صداقت و انگیزه‌های جعل و تحریف

- نقد سند از نظر سازگاری درونی

- نقد متون و قراردادهای اجتماعی

- نگرش منطقی در تفسیر متون تاریخی

- نقد متون تاریخی و روش‌های نقد ادبی

- گفتمان روایت و نشانگرهای تاریخی

- نگرش هرمنوتیکی در تفسیر متون تاریخی

- نگرش سماویک در تفسیر متون تاریخی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع تخصصی
- دسترسی آسان به نسخ خطی، میکروفیلم و اسناد تاریخ
- امکان بازدید از مراکز تخصصی و نیز کتبه‌های باستانی
- دسترسی آسان به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ و مجلات مفید
- بازدید از سازمانهای اسناد و مراکز تصحیح نسخ خطی
- واگذاری کار میدانی
- ارایه مقاله پژوهشی در حوزه نقد متن تاریخی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به فعالیتهای پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزیده منابع :

- نقد متون / ماریشال روبر

Textual Criticism / P. Maas -

Lagenesi del metodo delach mann / Tim panaro -

-

سرفصل

دروس مشترک

- جدول دروس مشترک:

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد ساعت	تعداد واحد	نوع درس
۱		روش تحقیق در تاریخ (پیشرفت)	۲	۳۲	نظری
۲		فلسفه علم تاریخ	۲	۳۲	نظری
۳		آشنایی با مکاتب تاریخ نگاری	۲	۳۲	نظری
۴		جامعه‌شناسی تاریخی	۲	۳۲	نظری
۵		کلیات فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۶		سیر تحول‌اندیشه دینی در اسلام	۲	۳۲	نظری
جمع کل					
	۱۹۲	۱۲			

- عنوان درس: دوش تحقیق در تاریخ پیشرفته

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: مهارت‌های پژوهشی

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی با ویژگی‌های مطالعه تاریخی و روش‌های کاربردی شناخت حقیقت در مطالعات و منابع تاریخی و راهیابی به تحلیل‌های تاریخی

- سرفصل:

- علم تاریخ ماهیت و فلسفه آن

- ویژگی‌های مطالعه تاریخی

- گونه‌های مطالعه تاریخی

- پیشینه روش تحقیق در تاریخ یونان، جهان اسلام و...

- استباط و نگرش به تاریخ در ادوار مختلف تاریخ اسلام

- عناصر اولیه تاریخی‌گری، تجربه، نظریه و تاریخ

- مراحل مطالعه تاریخی:

- فرضیه سازی و پایه‌های آن

- اطلاعات: رده بندی و ارزشیابی اقسام منابع

- نصفیه (ترجیح به اعتبار سند و ترجیح به اعتبار راوی)

- تحلیل متن واقعه، علل وقوع و روابط رویدادها با هم

- روش استدلالی، روش قیاسی، روش استقرایی

- تفسیر و تحلیل اطلاعات: رویکردهای تحلیلی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، شرح حالی، انسان شناختی و...

- علوم فرعی: باستانشناسی، کتبه‌شناسی، سکه‌شناسی، سندشناسی، نسخه‌شناسی، زبان‌شناسی، گاہشماری، جغرافیای تاریخی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهز به منابع تخصصی
- دسترسی آسان به اینترنت
- اشتراک مجلات علمی معتبر داخلی و بین المللی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- ارایه مباحث به صورت کارگاهی
- معرفی منابع و مجلات مفید
- معرفی پایگاههای اینترنتی تخصصی معتبر
- ارایه مقاله پژوهشی بر اساس ضوابط تدریس شده

- روش آزمون : روش مرسوم

درصد مهمی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌گیرد.

- گزیده منابع :

- تاریخ در ترازو / عبدالحسین زرین کوب
- روشهای پژوهش در تاریخ / ساماران
- تبیین در علوم اجتماعی / دانیل لتیل
- مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی / علی دلاور
- روشهای تحقیق در علوم اجتماعی / باقر ساروخانی
- نگاهی تازه به معنی‌شناسی / پالمر
- منطق اکتشاف علمی / پوپر
- روش تحقیق در تاریخ / کلارک
- روش تحقیق در تاریخ / قائم مقامی
- روش تحقیق در علوم اجتماعی / موریس دووژه
- روش تحقیق و پژوهش علمی در تاریخ / جواد هروی

- عنوان درس: فلسفه علم تاریخ

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی رشته شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی تحلیلی و انتقادی با مفهوم، ابعاد و نظریه‌های فلسفه علم تاریخ

- سرفصل:

- تعریف فلسفه تاریخ و رابطه آن با فلسفه علم تاریخ

- دیدگاهها درباره علیت در تاریخ

- دیدگاهها درباره علمیت تاریخ

- جایگاه تاریخ در طبقه‌بندی علوم

- فلسفه تاریخ از دیدگاه مورخان دنیای باستان

- فلسفه تاریخ از دیدگاه مورخان مسلمان (ابن مسکویه، ابن خلدون و...)

- فلسفه تاریخ از دیدگاه مورخان قرون وسطا

- فیلسوفان بزرگ تاریخ از عصر روشنگری تا کنون و بررسی آراء و نظرات آنها (هگل، مارکس، توین بی، فوکو و....)

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع کافی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ و مقالات مفید برای مطالعه دانشجو

- مباحثه میان دانشجویان

- ارایه مقاله پژوهشی

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجو اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- بیشن تاریخی در نهج البلاغه / یعقوب جعفری
- تاریخ چیست؟ / اچ کار
- درآمدی بر تاریخ پژوهی، مایکل استنفورد / مسعود صادقی
- تاریخ در ترازو / زرین کوب
- فلسفه تاریخ / مایکل استنفورد، احمد گل محمدی
- مقدمه ابن خلدون
- فلسفه تاریخ از دیدگاه ابن خلدون
- آغاز و انجام تاریخ / یاسپرس
- فلسفه تاریخ / کریم مجتبی
- فلسفه تاریخ (۴ جلد) / شهید مطهری
- مقدمه‌ای بر فلسفه تاریخ / والش
جامعه و تاریخ / شهید مطهری
- فلسفه تاریخ از دیدگاه قرآن کریم، حبیب الله پایدار
- تاریخ و نظریه اجتماعی، پیتر برگ / غلامرضا جمشیدیها
- فلسفه تاریخ، روش‌شناسی و تاریخ نگاری / حسینعلی نوذری
- مفهوم کلی تاریخ، کالینگوود / محمد امین ریاحی
- مورخ و تاریخ، توین بی / حسن کامشاد
- فلسفه تاریخ، پل ادواردز / بهروز سالکی
- سیر تاریخ، گوردون چایلر / احمد بهمنش
- بیشن تاریخی در قرآن / یعقوب جعفری

- عنوان درس: آشنایی با مکاتب تاریخ نگاری

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: مهارت‌های پژوهشی

شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی با مفهوم تاریخ نگاری و مکاتب و روش‌های آن از گذشته تا دوران معاصر

- سرفصل:

- دیدگاهها در زمینه تعریف و مفهوم شناسی تاریخ نگاری

- دیدگاهها در زمینه قانونمندیهای تاریخ و اعتبار آن

- پیشینه تاریخ نگاری در جهان پیش از ظهور اسلام (ایران، یونان، هند و...)

- آموزه‌های اسلامی - قرآنی در زمینه تاریخ نگاری مطلوب

- زمینه‌ها و عوامل پیدایش و رشد تاریخ نگاری در میان مسلمانان

- جایگاه تاریخ در میان علوم اسلامی

- مکتبها و یا سبک‌های تاریخ نگاری مسلمانان در مدینه، عراق، شام و...

- شکل‌های اصلی نوشته‌های تاریخی نزد مسلمانان

- ادوار نگارش تاریخی در جهان اسلام و تحول آن

- مروری بر مکاتب تاریخ نگاری مذهبی از عصر روشنگری تا کنون

- مکتب تاریخ نگاری آلمان

- مکتب تاریخ نگاری فرانسوی

- مکتب تاریخ نگاری انگلیسی - آمریکایی

- مکتب تاریخی - اجتماعی شیکاگو

- مکتب تاریخ نگاری ساختارگرا

- مکتب تاریخ نگاری فرهنگ گرا

- نظریه‌های نوین در تاریخ نگاری اسلامی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع تخصصی

- امکان دسترسی آسان به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع مأخذ و مقالات مفید

- استفاده بی واسطه از متون به زبانهای خارجی

- معرفی برخی پایگاههای اینترنتی تخصصی

- ارایه بخشی از مباحث بصورت سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به مقاله پژوهشی و فعالیتهای فوق برنامه دانشجو اختصاص یابد

- گزیده منابع :

- تاریخ تاریخ نگاری در اسلام / فرانس روزنال

- تاریخ نگاری در اسلام / هادی عالم زاده

- علم تاریخ در گستره تمدن اسلامی / صادق آینه وند

- مکتب آنال

- تاریخ نگاری اسلامی / یعقوب آئند

- عنوان درس: جامعه‌شناسی تاریخی

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: محتوای تخصصی رشته

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری پیش نیاز: ندارد

- هدف درس: آشنایی با مفهوم و قلمرو مطالعاتی دانش میان رشته‌ای جامعه‌شناسی تاریخی و مکاتب آن

- سرفصل:

- بررسی مفهومی جامعه و تاریخ و رابطه متقابل این دو

- تعریف قلمرو تاریخ

- تعریف قلمرو جامعه‌شناسی

- رابطه تاریخ و جامعه شناسی

- تاریخ و تئوری اجتماعی

- جامعه‌شناسی تاریخی . بررسی قلمرو مطالعاتی

- فرق جامعه‌شناسی تاریخی با تاریخ اجتماعی

- بینش و روش در جامعه‌شناسی تاریخی

- نظریه‌های جامعه‌شناسی تاریخی

- مکتب تحول (Evolutionism)

- مکتب اشاعه (Diffusionism)

- مکتب کارکردی (Functionalism)

- مکتب ساختارگرا (Structuralism)

- مکتب فرهنگ گرایی

- پیشنهاد روش مطالعه پدیده‌های اجتماعی در کتب تاریخ (ذکر نمونه از تاریخ بیهقی ، تاریخ سیستان، شاهنامه، تاریخ ابن خلدون، تجارب الامم و...)

- نمونه‌هایی از مباحث جامعه‌شناسی تاریخ اسلام و ایران و بحث درباره آن

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع تخصصی
- دسترسی به مجلات تخصصی معتبر
- دسترسی آسان به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع، مأخذ و مقالات مفید برای مطالعه به دانشجو
- ارایه بخشی از مباحث بصورت سمینار و با استفاده از متخصصان مختلف
- معرفی مجلات معتبر
- ارایه یک مقاله پژوهشی در راستای هدف درس

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به فعالیت پژوهشی دانشجو اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- تاریخ و نظریه اجتماعی / پیتر برک
- هجرت اندیشه اجتماعی / استوارت هیوز
- جامعه و تاریخ / شهید مطهری
- فراسوی ساختارگرایی و هرمنوتیک / فوکو
- منطق اجتماعی / ریمون آرون
- مراحل اساسی اندیشه در جامعه‌شناسی / ریمون آرون
- نظریه‌های جامعه‌شناسی / توسلی
- تقسیم کار اجتماعی / دور کهیم
- نظم اجتماعی / دکتر چلبی
- شهر در دوره اسلامی / احمد اشرف
- مکتب فرهنگ گرایی / جهانگیر معینی
- مکاتب فرهنگ گرا / بشیریه
- راه فرو بسته / هیوز
- کنش اجتماعی / باتامور
- نقدي بر فئوداليسم در ايران / احمد اشرف
- جامعه باز و دشمنان آن

- عنوان درس: کلیات فرهنگ و تمدن اسلامی

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی رشته

شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی تحلیلی با زمینه‌ها، ارکان و سیر تحول فرهنگ و تمدن اسلامی

- سرفصل:

- تعریف فرهنگ

- تعریف تمدن

- عناصر سازنده تمدن

- انواع تمدنها و عوامل مؤثر در ترقی یا انحطاط تمدنها

- مبانی تمدن‌شناسی در قرآن کریم

- نظریه‌های مختلف درباره شکل‌گیری تمدن اسلامی

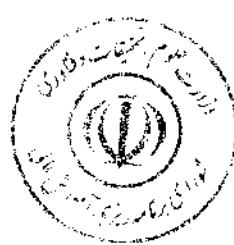
- ویژگیهای تمدن اسلامی

- نقد و بررسی میزان تأثیرپذیری تمدن اسلامی از دیگر فرهنگها و تمدنها

- بررسی میزان تأثیرگذاری تمدن اسلامی بر دیگر تمدنها

- نهادهای تمدن اسلامی و نوآوریهای مسلمانان در نهادسازی در زمینه‌های مختلف آموزشی، تعلیم و تربیت، اقتصادی، اداری

نظمی و....

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع کافی

- امکانات نمایش فیلم و اسلاید

- امکان بازدیدهای علمی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع مفید برای مطالعه شخصی دانشجو

- تماشای فیلم، اسلاید و... مرتبط

- بازدید از موزه ها

- ارایه یک مقاله پژوهشی در پایان نیمسال توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزینه منابع :

- تاریخ تمدن اسلامی / جرجی زیدان

- تمدن در بوئه آزمایش / توین بی

- ظهور و سقوط تمدن / شبرد بی کلاو

- تاریخ تمدن / هنری لوکاس

- سیر تمدن / رالف لینتون

- تاریخ تمدن / توین بی

- برخورد تمدنها / هانتینگتون

- دانش مسلمین / محمدرضا حکیمی

- پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران / علی اکبر ولایتی

- تمدن اسلامی در عصر عباسیان / محمد کاظم مکی

- تمدن اسلامی در عصر امویان / محمد سپهری

- تمدن اسلامی در قرن چهارم هجری / آدام متز

- مدارس نظامیه / نورالله کسائی

- عنوان درس: سیر تحول اندیشه دینی در اسلام

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی رشته

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

پیش نیاز: ندارد

شماره درس:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با سیر تحول اندیشه دینی به عنوان یک مفهوم عام در ابعاد مختلف فقهی، فلسفی، عرفانی، کلامی و... در طول تاریخ
اسلام

- سرفصل:

- ساختار فکری، دینی و فرهنگی شبه جزیره پیش از ظهر اسلام

- اقدامات پیامبر (ص) در تغییر مفهوم و نهاد دین در جامعه عربستان

- شکل‌گیری نخستین مقاومت فقهی، کلامی، عرفانی و... در عصر نبوی

- فتوحات و پیامدهای فکری، دینی و فرهنگی

- تعامل ساختار قدرت با اندیشه دینی در طول قرن اول و دوم هجری

- سیر تحول اندیشه‌های کلامی در تاریخ اسلام

- سیر تحول اندیشه‌های فقهی در تاریخ اسلام

- سیر تحول اندیشه‌های عرفانی و صوفیانه در تاریخ اسلام

- سیر تحول اندیشه‌های فلسفی در تاریخ اسلام

- سیر تحول اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تاریخ اسلام

- اندیشه دینی اسلامی در دوران مدرن

- رویارویی اندیشه دینی اسلامی با فرهنگ و تمدن غرب

- تحولات اندیشه دینی اسلامی در دو قرن اخیر

- بررسی جریانهای کلی اندیشه دینی در دنیا اسلام کنونی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهز به منابع و مأخذ معتبر

- امکان دسترسی آسان به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع، مأخذ و مجلات مفید

- مباحثه

- ارایه بخشی از سرفصلها بصورت سمینار و استفاده از اساتید مختلف برای ارایه آنها

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- اسلام، پژوهشی تاریخی و فرهنگی / سید کاظم موسوی بجنوردی

- نقد عقل عربی / عابد الجابری

- فرقه‌های اسلامی / مادلونگ

- نظام سیاسی اسلام / داود فیرحی

- جنبش‌های دینی ایران در قرن‌های دوم و سوم هجری / صدیقی

- ارزش میراث صوفیه / عبدالحسین زرین کوب

- جستجو در تصوف و دنباله جستجو در تصوف / عبدالحسین زرین کوب

- تاریخ اسلام کمبیرج

- تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام / جمعی از محققان

- زبان سیاسی اسلام / برنارد لوئیس

- نخستین رویاروییهای اندیشه گران ایران... / عبدالهادی حائری

- سیری در اندیشه سیاسی اسلام / حمید عنایت

- ماجرای فکر فلسفی در اسلام / غلامحسین ابراهیمی دینانی

سرفصل

دروس تخصصى گرایش

تاریخ فرهنگ

و تمدن اسلامی

- جدول دروس تخصصی گراییش تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی:

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		تاریخ علم در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ آموزش در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۳		تاریخ تشکیلات اداری در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۴		تاریخ هنر در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۵		تاریخ اجتماعی مسلمانان	۲	۳۲	نظری
۶		سیراندیشهای سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۷		فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان	۲	۳۲	نظری
۸		تاریخ تعامل اسلام و غرب	۲	۳۲	نظری
جمع کل					۲۵۶

- عنوان درس: تاریخ علم در تمدن اسلامی

- مشخصات درس:

شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی با جایگاه علوم در اسلام و سیر تکاملی آن در میان مسلمین و سهم بزرگ اندیشمندان مسلمان در تاریخ

علم جهان

- سرفصل:

- جایگاه علم و عالم در قرآن و سنت

- تاریخ علوم عقلی: مراکز مهم علوم عقلی مقارن ظهور اسلام (حوزه اسکندریه، انطاکیه، مدارس سریانی، چندشاپور، معارف هندی، اطلاعات علمی عرب در دوره جاهلی).

- نهضت ترجمه علوم در اسلام، بیت الحکمة، عهد اعتلای علوم، دوره انحطاط، استمرار علوم عقلی در قالب فلسفه، حکمت و عرفان، مکاتب فلسفی اشاره اجمالی، معرفی چهره‌های شاخص جریان عقل گرایی و فلسفه در دنیای اسلام، ترجمة علوم عقلی اسلامی در اروپا.

- تاریخ علوم انسانی: تاریخ، جامعه‌شناسی، فلسفه تاریخ با تکیه بر ابن مسکویه و ابن خلدون و مقدمه وی، حغرافیا

- تاریخ علوم طبیعی و تجربی: طب در مراکز تمدن پیش از اسلام در ایران و یونان و هند و بین الهرین، مترجمان و آغاز پژوهشی اسلامی، پژوهشکان بزرگ مسلمان در قرون نخست هجری، پژوهشکی پس از ابن سینا، طب در مصر، شام، مغرب، اسپانیا و خاندانهای طبیب در این مناطق، داروسازی، شیمی، حیل و مکانیک

- علوم ریاضی و نجوم: آغاز ریاضیات اسلامی، ریاضیدانان بزرگ مسلمان و آثار آنان، نجوم و زمینه‌های آن، منجمان بزرگ مسلمان، آلات نجومی.

- تاریخ علوم نقلی و اسلامی: سیر پیدایش و تحول علومی چون صرف و نحو، تفسیر، کلام، لغت، بلاغت، حدیث و فقه و اصول

- تاکید بر معرفی چهره‌های جهانی علوم اسلامی در همه این حوزه‌ها و تأثیرات، استکارات، اکتشافات و تأییفات آنان.

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهز به منابع کافی
- امکان بازدید علمی
- اسلایدها و فیلم‌های آموزشی
- امکان استفاده از اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ مفید برای مطالعه شخصی دانشجو
- بازدید از موزه‌ها و مراکز علمی
- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو در پایان نیمسال تحصیلی

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزینه منابع :

- تاریخ علوم عقلی در تمدن اسلامی / ذبیح الله صفا
- تاریخ فلسفه اسلامی / هانری کوربن
- تمدن اسلام و عرب / گوستاولوبون -
- علم در اسلام / به اهتمام احمد آرام
- دانش مسلمین / محمد رضا حکیمی
- انتقال علوم یونانی به عالم اسلامی / اولیری
- پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران / ولایتی
- کارنامه اسلام / عبدالحسین زرین کوب
- خدمات متقابل اسلام و ایران / مرتضی مطهری
- تاریخ تمدن اسلام / جرجی زیدان
- تمدن اسلامی در قرن چهارم هجری / آدم متر
- تاریخ علم / جرج سارتون
- تأثیر اسلام در اروپا / مونتگمری وات
- فرهنگ اسلام در اروپا / هونکه

<p>- عنوان درس: تاریخ آموزش در تمدن اسلامی</p> <p>- مشخصات درس :</p> <p>شماره درس : حیطه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش</p> <p>تعداد ساعت : ۳۲ ساعت تعداد واحد : ۲ واحد</p> <p>پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری</p>
<p>- هدف درس: آشنایی تحلیلی با جایگاه، سازمان، اهداف، روشها و سیر تحول آموزش و نهادهای آموزشی در تمدن اسلامی</p>
<p>- سرفصل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - علم و علم آموزی در تفکر اسلامی - نهادهای آموزش همراه با ذکر مهمترین نمونه‌های آن: مساجد، مکتب‌ها، مدرسه‌ها، زاویه‌ها، خانقاوهای رباط‌ها، بیت الحکمة، مستنصریه، نظامیه‌ها، الازهر و... - تشکیلات و نظام آموزشی - روش‌های تدریس - وسائل و تدارکات تحصیل - اجازه‌نامه‌ها و شهادت نامه‌های علمی - القاب علمی - تحلیل سیر تحول آموزش در تاریخ اسلام

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع کافی

- امکان بازدید علمی

- امکانات نمایش فیلم و اسلاید

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- بازدید از یک نهاد علمی سنتی

- نمایش فیلم و اسلاید.

- معرفی منابع جهت مطالعه دانشجو

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو در پایان نیمسال تحصیلی

- روش آزمون : روش مرسوم

-- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع :

- تاریخ آموزش در اسلام / احمد شلبی

- تاریخ دانشگاه‌های بزرگ اسلامی / غنیمه

- مدارس نظامیه / نورالله کساوی

- تاریخ ادبیات در ایران / ذبیح الله صفا

- تعلیم و تربیت در اسلام / شهید مطهری

- آموزش و پرورش اسلامی / عزتی

- منیه المرید / شهید ثانی

- آموزش و دانش در ایران / ذبیح الله صفا

- تاریخ التربیة عند الامامیه / عبدالله فیاض

	- عنوان درس: تاریخ تشکیلات اداری در تمدن اسلامی	
	- مشخصات درس :	
	شماره درس :	حیطه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش
	تعداد واحد :	تعداد ساعت : ۳۲ ساعت
	نوع واحد : نظری	پیش نیاز: ندارد
	- هدف درس: آشنایی تحلیلی با نظام و تشکیلات دولتهای مسلمان از آغاز تا پایان خلافت عثمانی.	
	- سرفصل :	
	- نگرش بر تشکیلات سیاسی در ادوار مختلف تمدن اسلامی: وزارت، امارت، حجابت، کتابت و... در تمام دوره‌ها.	
	- نگرش بر نظام اداری در ادوار مختلف تمدن اسلامی: نظام اداری قبل از اسلام در نزد عرب، نظام اداری در دوران پیامبر و خلفای راشدین بویژه امیر المؤمنین علی (ع)، مسجد در نظام اداری، نظام اداری در دوره‌های امویان، عباسیان، فاطمیان، و حکومتهاي دیگر دنیاى اسلام با تکيه بر نهادهای وزارت، کتابت، حجابت، دیوانها، نظام لشکري، مواصلات، شرطه.	
	- نگرش بر نظام مالی در ادوار مختلف تمدن اسلامی: بررسی اجمالی سیاست مالی اسلام، منابع بیت المال، خراج، جزیه، زکات، خمس، عشور، اقسام اراضی، اهل ذمه، مصارف بیت المال.	
	- نگرش بر نظام قضایی در ادوار مختلف تمدن اسلامی، قضا، شرایط قاضی، اختیارات قاضی، اجمالی از تاریخ قضا در سرزمینهای اسلامی، محاکم قضایی و مراحل آن، دیوان مظالم، حسیه.	

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه حاوی منابع تخصصی

- امکانات پخش اسلاید و فیلم

- امکان استفاده از اینترنت

- امکان بازدید علمی

- راهنمایی های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ مفید برای مطالعه دانشجو.

- نمایش اسلاید و عکس های آموزشی.

- ارایه یک مقاله پژوهشی در پایان نیمسال توسط دانشجو.

- روش آزمون : روش مرسم

- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزیده منابع :

- الاحکام السلطانیه / ماوردي

- الوزراء و الكتاب / جهشیاری

- الفخری في الاداب السلطانیه / ابن طباطبا

- كتاب الخراج / قاضی ابو یوسف

- كتاب الخراج / یحیی بن آدم

- كتاب الخراج و صنعة الكتابة / قدامة بن جعفر

- المقدمة / ابن خلدون

- كتاب الاموال / ابو عبید قاسم بن سلام

- النظم المالية / محمد ضیا الریس

- تاريخ تمدن اسلام / جرجی زیدان

- تاريخ الاسلام، السياسي و الديني / حسن ابراهیم حسن

- خلیفه و سلطان / بارتولد

- عنوان درس: تاریخ هنر در تمدن اسلامی

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی تحلیلی با ابعاد گوناگون هنر در تمدن اسلامی، سرچشمه‌ها و سیر تطور و تکامل آن در طول تاریخ اسلام در سرزمینهای اسلامی

- سرفصل:

- مقدمه‌ای در معنی هنر و اقسام آن

- اسلام و هنر

- هنر در عصر امویان: مساجد، کاخها، قلاع، ابینه، هنرهای مستظرفه

- هنر در عصر عباسی: مساجد، قلاع، قصرها، تزیینات، ادوات، نساجی

- هنر در عصر فاطمیان: مساجد، قلاع، قصرها، تزیینات، ادوات، نساجی

- هنر در عصر سلجوقیان: مدرسه و مسجد، مقابر، کاشی کاری، خط، مینیاتور، ادوات، فرش و پارچه، هنرمندان

- هنر در غرب اسلامی: ابینه مذهبی، دژها و کاخها، تزیینات، هنرمندان

- هنر در عهد ممالیک مصر

- هنر در عهد ایلخانان و تیموریان

- هنر در عهد صفویه: ابینه، شهرسازی، مقابر، مساجد، مدارس، هنر کتاب سازی و نقاشی، منسوجات، قالی بافی، سفالگری، هنرمندان بزرگ

- هنر در عهد مغولان هند: مساجد، مقابر، قلعه‌ها، قصرها، مینیاتور، هنرمندان

- هنر در عهد عثمانی: مساجد، سنان و مكتب ابینه غیر مذهبی، تزیین بنا، هنر کتاب سازی و نقاشی، ادوات، هنرمندان

- هنر در عصر قاجار

- تأثیر هنر اسلامی بر هنرهای سایر سرزمینهای غربی و شرقی

- نگرشی به هنر اسلامی در عصر حاضر

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع کافی
- امکان بازدید از موزه ها
- دستگاه پخش فیلم و اسلاید
- امکان دسترسی به اینترنت

- راهنمایی های کمک آموزشی :

- بازدید از موزه ها بویژه بخش اسلامی موزه ملی
- معرفی منابع مفید
- بازدید از آثار تاریخی مناطق مختلف داخل و خارج
- نمایش فیلم و عکس و اسلاید از هنرهای مختلف
- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو در پایان نیمسال تحصیلی

- روش آزمون : روش مرسم

- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزیده منابع :

- هنر چیست؟ / محمد تقی جعفری
- هنر اسلامی / دیوید تالبوت رایس
- تاریخ هنر در سرزمینهای اسلامی / انور رفاعی
- حکمت هنر اسلامی / زهرا رهنورد
- حکمت و هنر معنوی / غلامرضا اعوانی
- موسوعة التصوير الاسلامي / ثروت عکашه
- تاریخ صنایع ایران بعد از اسلام / زکی محمد حسن
- هنر و معماری اسلامی / ریچارد اتینگهاوزن
- شکل‌گیری هنر اسلامی / آلگ گرابار
- الفن الاسلامی / جورج مارسیه
- الفن الاسلامی / ابو صالح الاقی
- هنر اسلامی / بورکهارت
- هنر اسلامی / ارنست کونل
- العمارة الاسلامية المبكرة / يرويل
- معنی هنر / هربرت ریه
- صنایع ایران بعد از اسلام / ترجمه محمد خلیلی
- التصوير في الاسلام / آرنولد
- التصوير عند العرب / زکی محمد حسن
- سر الزخرفة الاسلامية / بشر فارس
- هنر معماری در سرزمینهای اسلامی / ج. هوگ
- هنر ایران / آندره گدار
- راهنمای صنایع اسلامی
- دوره مجله هنر و مردم، تاریخ هنر اسلامی / ترجمه رجب نیا

		<p>- عنوان درس: تاریخ اجتماعی مسلمانان</p> <p>- مشخصات درس :</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">شماره درس :</td><td style="width: 50%;">جیوه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش</td></tr> <tr> <td>تعداد واحد :</td><td>۳۲ ساعت</td></tr> <tr> <td>پیش نیاز:</td><td>ندارد</td></tr> <tr> <td></td><td>نوع واحد: نظری</td></tr> </table> <p>- هدف درس: آشنایی تحلیلی با کلیات و ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی مسلمانان در ادوار تاریخ</p>	شماره درس :	جیوه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش	تعداد واحد :	۳۲ ساعت	پیش نیاز:	ندارد		نوع واحد: نظری
شماره درس :	جیوه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش									
تعداد واحد :	۳۲ ساعت									
پیش نیاز:	ندارد									
	نوع واحد: نظری									
		<p>- سرفصل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - مفهوم‌شناسی و اهمیت تاریخ اجتماعی - بررسی انتقادی آثار و منابع مربوط به تاریخ اجتماعی مسلمانان - بررسی تحلیلی موضوعات منتخب در زندگی اجتماعی مسلمانان 								
		<p>- وقف</p> <ul style="list-style-type: none"> - جایگاه اجتماعی اشراف و سادات - طبقات اجتماعی و نقش آنان در تمدن اسلامی 								
		 <ul style="list-style-type: none"> - نهادها - آداب و آیین‌ها - خیریه‌ها 								
		<ul style="list-style-type: none"> - کارکرد اجتماعی مساجد - لباس و پوشش - نذورات - جایگاه اجتماعی عالمان دین و ... 								

- امکانات مورد نیاز :

- بازدید از مراکز و اماكن تاریخی

- بازدید از موزه ها

- دستگاه پخش فیلم و اسلاید

- اسلایدها و نقشه ها و تصاویر کمک آموزشی

- راهنمایی های کمک آموزشی :

- استفاده از اسلاید، نقشه، تصویر و فیلم

- بازدید علمی

- ارایه مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- تاریخ اندیشه های اجتماعی در اسلام / هدایت الله ستوده

- تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام / دفتر همکاری حوزه و دانشگاه

- جستارهایی از تاریخ اجتماعی ایران / دیلم فلور

- تاریخ اجتماعی ایران از آغاز تا مشروطیت / عزت الله نوذری

- تاریخ اجتماعی ایران / مرتضی راوندی

- نظریه دولت در ایران / لمتون

- جنبش های اجتماعی معاصر ایران / سعید زاهد

- تاریخ اجتماعی سیاسی ایران / سعید نفیسی

- اوضاع اجتماعی و اقتصادی موالی در صد اسلام / جمال جوده

- تاریخ اجتماعی ایران در عصر قاجار / چارلو ویلز

<p>- عنوان درس: سیو اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی</p> <p>- مشخصات درس :</p> <p>شماره درس :</p> <p>تعداد واحد : ۲ واحد</p> <p>پیش نیاز: ندارد</p> <p>نوع واحد: نظری</p>
<p>- هدف درس:</p> <p>آشنایی تحلیلی و انتقادی با زمینه‌های تکوین و سیر تحول اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در جهان اسلام و تأثیر آنها در تحولات دنیای اسلام</p>
<p>- سرفصل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - چارچوب اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در قرآن و سنت. - ابعاد اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در اسلام. - چگونگی پیدایش اولین آراء سیاسی در مسأله خلافت و امامت. - نظریات سیاسی شیعه: عصر حضور، عصر غیبت. - مطالعه نظریات سیاسی اهل سنت در باب خلیفه، استخلاف، عقد امامت، شورا، استیلا و ... - بررسی آراء، خوارج، مرجحه، اشعاره و معتعله درباره امامت و خلافت. - بررسی آراء سیاستمداران و اندیشمندان بر جسته دنیای اسلام و آثار آن؛
<p>ماوردي، خواجه نظام الملک، غزالی، علامه حلی، ابن تیمیه، روزبهان خنجی و فیلسوفانی چون، فارابی، ابن سینا، ابن مسکویه، خواجه نصیرالدین طوسی و ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - تأثیر آشنایی مسلمانان با دیگر تمدنها بر تحول اندیشه سیاسی و اجتماعی در دنیای اسلام - تحلیل کلی احیاگری و تجدد خواهی و بیداری اسلامی در دنیای معاصر اسلام - مطالعه دیدگاههای سیاسی اندیشه گران معاصر: سید جمال، عبده، کواکبی، نائینی، آخوند خراسانی، امام خمینی (ره) و ... و تحولات مهم در پرتو این اندیشه‌ها - شکل‌های تدوین اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به کتب مورد نیاز

- دسترسی به اینترنت

- امکان پخش فیلم و اسلاید آموزشی

- اسلایدها و نقشه‌ها و تصاویر کمک آموزشی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی کتب مفید برای مطالعه شخصی دانشجو

- پخش فیلم و اسلاید آموزشی

- درخواست یک مقاله پژوهشی از دانشجو تا پایان نیمسال تحصیلی

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- مآثر الاناقه / قلقشنده

- سلوک الملوك / فضل بن روزبهان خنجری

- سیاست نامه / خواجه نظام الملک

- الشفاء / ابن سينا

- المقدمة / ابن خلدون

- الاحکام السلطانیه / ماوردی

- آراء اهلالمدنیه الفاضله / فارابی

- الشافی / شریف مرتضی

- مقالات الاسلامیین / ابوالحسن اشعری

- الملل و النحل / شهرستانی

- تنبیه الامة / نایینی

- طبایع الاستبداد / عبدالرحمن کواکبی

- اندیشه سیاسی در اسلام معاصر / حمید عنایت

<p>- عنوان درس: فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان</p> <p>- مشخصات درس :</p> <p>شماره درس :</p> <p>تعداد واحد : ۲ واحد</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>- هدف درس:</p> <p>آشنایی انتقادی با مسیر اسلام‌شناسی در غرب و دیدگاه‌های برخی از برجسته‌ترین خاورشناسان در این حوزه</p> <p>- سرفصل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعریف شرق‌شناسی، اسلام‌شناسی و مطالعات اسلامی - پیدایش اسلام‌شناسی در غرب و سیر تطور آن - تحلیل اهداف و انگیزه‌های مطالعات اسلامی در غرب در دوره‌های مختلف - ابعاد و شاخه‌های مطالعات اسلامی - بررسی آثار و دیدگاه‌های مهمترین خاورشناسان: <p>گلدزیهر، کایتانی، نولدکه، بارتولد، گیب، سوردل، کلودکاهن، باسورث، لمبتون، پروگشتال، اشپولر، مک دونالد، فرای، هینتس، مارگلیویث، لامنس، مادلونگ، شیمل، وات و.....</p>	
---	--

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهز به آثار مستشرقان

- دسترسی به اینترنت

- امکان پخش فیلم، اسلاید و اسناد

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی آثار مفید برای مطالعه شخصی دانشجو

- راهنمایی دانشجو به بازدید از پایگاه‌های اینترنتی مرتبط

- معرفی مجلات معتبر بین‌المللی مرتبط

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به فعالیتهای پژوهشی دانشجو اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- آثار مستشرقانی که در سرفصل از آنها نام برده شد

- المستشرقون / نجیب العقیقی

- موسوعة المستشرقين / عبدالرحمن بدوى

- اسلام و غرب / محمود زقزوق

- اسلام و غرب / ابوالحسن ندوی

- اسلام‌شناسی در اروپا از آغاز تا قرن بیستم / فوک

- اسلام از دریچه چشم مسیحیان / مجتبی مینوی

- سیری در مطالعات اسلامی غرب / محسن الویری

- مطالعات اسلامی در غرب انگلیسی زبان / مرتضی اسعدي

- شرق‌شناسی و اسلام‌شناسی غربیان / محمدحسن زمانی

- مستشرقان و قرآن / محمدحسن زمانی

- عنوان درس: تاریخ تعامل اسلام و غرب

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی تخصصی با پیشینه روابط و تعاملات جهان اسلام و دنیای غرب

- سرفصل:

- نخستین آشنائیهای غربیها با اسلام و مسلمانان

- راهها و مراحل نفوذ فرهنگ اسلامی در غرب بویژه جنگ‌های صلیبی و حضور مسلمانان در اندلس

- تأثیر پذیری غرب از اسلام و مسلمانان در جنبه‌های:

- علمی

- ادبی و هنری

- اجتماعی

- رخدنه غرب در شرق اسلامی:

- انگیزه‌ها

- زمینه‌ها

- چگونگی و مراحل

- دوران استعمار

- تأثیر پذیری شرق اسلامی از غرب در جنبه‌های اندیشه‌ی

- علمی

- ادبی و هنری

- سیاسی

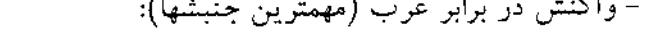
- اجتماعی

- واکنش در برابر غرب (مهمنترین جنبشها):

- غرب زدگی

- انتقادی

- غرب ستیزی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ

- دسترسی آسان به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع مفید و مقالات و مجلات و دائرة المعارف ها

- مباحثه

- ارایه مقاله توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره به مقاله دانشجو اختصاص یابد.

- گزیده منابع:

- نخستین رویاروئیهای اندیشه گران ایران با... / عبدالهادی حائری

- اسلام و غرب / ابوالحسن ندوی

- حکمت دینی و یونان زدگی در عالم اسلام / محمد مددپور

- سرآغاز نوآندیشی معاصر / مقصود فراستخواه

- اسلام در غرب / نورالدین آل علی

- نبرد سنتها / محمد قطب

- وامداری غرب نسبت به شرق / محمد آراسته خو

- الاسلام و العلمانیه / یوسف قرضاوی

- الاسلام و صراع الحضارة / احمد قدیری

- اندیشه و عمل سیاسی مسلمین / کلیم صدیقی

- المستشرقون و الاسلام / محمد قطب

- نقش فرهنگ و تمدن اسلامی در شکلگیری رنسانس / روفیگری

- اسلام و الغرب / محمود زقزوق

- دستاوردهای تمدن اسلامی / ناصح عبدالله علوانی

- عنوان درس: پایان نامه

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

تعداد ساعت: تعداد واحد: ۴ واحد

پیش نیاز: نوع واحد: عملی

- هدف درس: به کاربستن توان پژوهشی و اندوخته علمی دانشجو برای ارایه اثری نو و محققانه درباره فرهنگ و تمدن اسلامی

- سرفصل:

- دانشجو می‌تواند از آغاز نیمسال دوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را تعیین و به تصویب شورای تحصیلات تکیلی گروه یا دانشکده برساند و کار پژوهشی خود را آغاز نماید.

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ

- دسترسی به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- روش آزمون : برگزاری جلسه دفاعیه بر اساس ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آیین نامه‌های دانشگاه

سرفصل

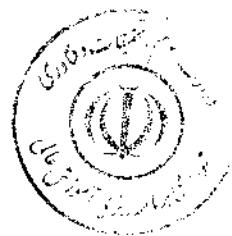
دروس تخصصی گرایش تاریخ

فرق و مذاهب اسلامی

-جدول دروس تخصصی گرایش تاریخ فرق و مذاهب اسلامی-

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		تاریخ تحول اندیشه دینی در قرون اول و دوم هجری	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ فرق کلامی (۱)	۲	۳۲	نظری
۳		تاریخ فرق کلامی (۲)	۲	۳۲	نظری
۴		تاریخ فرق کلامی (۳)	۲	۳۲	نظری
۵		تاریخ مذاهب فقهی (۱)	۲	۳۲	نظری
۶		تاریخ مذاهب فقهی (۲)	۲	۳۲	نظری
۷		تاریخ تصوف و فرقه‌های صوفی	۲	۳۲	نظری
۸		سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در اسلام	۲	۳۲	نظری
جمع کل					
۲۵۶					

- عنوان درس: تاریخ تحول اندیشه دینی در قرون اول و دوم هجری

- مشخصات درس:

شماره درس:	حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش
تعداد واحد:	۳۲ ساعت
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

- هدف درس: آشنایی با روند شکل‌گیری جریانهای اندیشه دینی در جامعه اسلامی و ارتباط آن با حوادث سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه تا پایان قرن دوم هجری

- سرفصل:

- آشنایی با مفاهیم اندیشه دینی، تاریخ تحول اندیشه دینی، جریان فکر دینی، فرقه، ملة، نحله
- بررسی شرایط فرهنگی، دینی و اعتقادی جامعه عربی قبل از بعثت
- نظام اجتماعی و سیاسی اعراب (بویژه مناطق مرکزی) قبل از بعثت
- بعثت و تدبیر پیامبر برای تحول ساختار سیاسی، اعتقادی و اجتماعی جامعه عربی و پیامدهای آن
- تحولات سیاسی و اجتماعی پس از رحلت پیامبر و دوران خلفای راشدین و تأثیر آن در شکل‌گیری جریانهای دینی و اجتماعی
- ارزیابی شرایط جامعه در نیم قرن اول پس از هجرت و ظهور جریانهای سنت مداری، شیعی و خارجی
- نیمه دوم قرن اول هجری، دستگاه حکومت اموی و اندیشه دینی
- ظهور جریانهای قدری و جبری و تحول هر یک در جامعه و نسبت آنها با قدرت حاکم
- ظهور پدیده اعتزال سیاسی - ارجاء عقیدتی و شکل‌گیری جریانهای ارجائی مسلک
- فتح سرزمینهای جدید و پیامدهای فرهنگی، اجتماعی و عقیدتی آن
- ظهور جریانهای غالی، زندیق و بدعت گذاری در جامعه و استمرار آن در جغرافیای سرزمینهای تازه فتح شده
- پیامدهای انقلاب عباسی در اندیشه دینی جامعه
- سازماندهی درونی جریانهای دینی - اجتماعی و تبدیل تدریجی به فرق
- نیمه دوم قرن دوم هجری و ظهور فرقه‌های شیعه، با شعبات آن، مرجحه، خوارج، اهل حدیث و زمینه سازی برای ظهور سایر فرق اسلامی در قرن سوم هجری

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه حاوی منابع مفید

- مجلات تخصصی

- امکان برگزاری سمینارهای علمی

- دسترسی آسان به اینترنت

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- راهنمایی استفاده از منابع و مأخذو مقامات دائرة المعارفهای مفید

- معرفی مجلات تخصصی

- تدریس بخشی از مباحث به صورت سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره دانشجو به فعالیتهای فوق برنامه و نیز مقاله پژوهشی دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع :

- الملل والنحل / شهرستانی

- مقالات الاسلاميين / اشعری

- الفرق بين الفرق / بغدادی

- المقالات والفرق / اشعری

- فرق الشیعه / نوبختی

- کتب تواریخ عمومی

- تاریخ مدینه / ابن شبه

- تاریخ دمشق / ابن عساکر

- العصر الجاهلی / شوقی ضيف

- الفتنة الكبرى / طه حسين

- کتاب الاصنام / کلبی

- النزاع والتخاصم / مقریزی

- تاریخ بغداد / خطیب بغدادی

- الامامة والسياسة / ابن قتیبه دینوری

- عنوان درس: تاریخ فرق کلامی (۱)

- مشخصات درس:

شماره درس:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی با تاریخ و تحولات تشیع و فرق مهم آن در طول تاریخ از آغاز پیدایش تاکنون

- سرفصل:

- بررسی مفهوم و نظریه‌ها درباره پیدایش تشیع

- ماجرای سقیفه

- امیرالمؤمنین (ع) در عهد سه خلیفه نخست و مواضع همسازگرایانه حضرت

- تحلیل حوادث ایام خلافت امیرالمؤمنین (ع)

- صلح امام حسن، عوامل و پیامدهای آن

- تشیع در عصر حادثه کربلا و پیامدهای آن

- بروزی تحلیلی حادثه کربلا و پیامدهای آن

- قیام مختار و پیدایش کیسانیه

- اصول عقاید و تاریخ ظهور و افول کیسانیه

- قیام زید و شکل‌گیری فرقه زیدیه

- زیدیه در دوران اموی و عباسی

- آشنایی با تاریخچه دولتهاي زیدی (ادریسیان مغرب، زیدیه یمن، علویان طبرستان)

- فرق اصلی و اصول عقاید زیدیه

- زیدیه در دوران معاصر

- بررسی تحلیلی مواضع امام سجاد و نقش آن حضرت در بقای تشیع

- زمینه‌ها وابعاد و نتایج نهضت علمی باقرین (ع)

- تحلیل نقش امام صادق (ع) و امام کاظم (ع) در تاریخ تشیع و مواضع سیاسی و فرهنگی آن حضرات

- تحلیل نقش امام رضا (ع) در تاریخ تشیع با تکیه بر مسأله ولایت‌بهدی

- تحلیل مواضع و روشهای امام جواد(ع)، امام هادی (ع) و امام عسکری (ع)

- عصر غیبت صغیری و دوران گذار تاریخ تشیع امامی

- بررسی نقش و اندیشه‌های علمای بزرگ پس از غیبت کبری در حیات تشیع: کلینی، شیخ صدوق، شیخ مفید، سید مرتضی، سید رضی، شیخ طوسی و...

- حوزه‌های اصلی و کانونهای تشیع امامی در شروع غیبت کبری: قم، بیهق، آوا، کاشان، ری، بغداد، حلة، مناطق شمالی شام، شمال آفریقا، مغرب

- حکومتها و خاندانهای شیعی امامی: علویان طبرستان، آل حمدان، آل بویه، طالبیان قم و...

- وضعیت شیعیان امامی در زمان حمله مغول و سقوط بغداد تا روی کار آمدن صفویه

- پیامدهای فکری، فرهنگی و سیاسی روی کار آمدن صفویه بر تشیع امامی

- پیامدهای فکری، فرهنگی و سیاسی نهضتهای میرزا شیرازی و مشروطه تا انقلاب اسلامی

- انقلاب اسلامی و حیات فکری شیعه امامی

- اسماعیلیه: شخصیت اسماعیل و زمینه‌های پیدایش فرقه اسماعیلیه تا ظهور فاطمیان

- شکل‌گیری فاطمیان و سیری در تاریخ آن

- قرمطیان، عقاید و تاریخچه

- ظهور نزاریه و مستعلویه و تاریخچه هر یک

- دروزیه و تاریخچه آن

- اسماعیلیه در عصر حاضر

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌ها، فیلم‌ها و اسلاید‌های آموزشی
- کتابخانه حاوی منابع تخصصی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ مفید و تحلیلی به دانشجو برای استفاده
- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو در پایان نیمسال تحصیلی

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به مقاله دانشجو در پایان نیمسال تعلق می‌یابد.

- گزینه منابع :

- بحوث فی الملل و النحل / جعفر سبحانی
- اصل الشیعه و اصولها / کاشف الغطاء
- تشیع در مسیر تاریخ / سید حسین جعفری
- شیعه در اسلام / طباطبائی
- الغدیر / امینی
- کشف الغمہ / اربیلی
- تاریخ الغبة الصغری / صدر
- شیعه و تشیع / مغنية
- تکنگاریها درباره سلسله‌های شیعی از آل حمدان وآل بویه و ... - تاریخ قم
- سیری در تاریخ تشیع / الهمامی
- مسند امام زید
- رأب الصدع / احمد بن عیسیٰ بن زید
- الانتصار / یحییٰ بن حمزة بن علی المذید
- البحر الزخار / ابن المرتضی
- الازهار
- الأساس لعقاید الاکیاس / قاسم بن محمد المنصور بالله
- المرقاة
- مقالات الاسلامیین / اشعری
- بحوث فی الملل و النحل / سبحانی
- اعیان الشیعه / علامه سید محسن امین
- التبصیر فی الدین / اسفراینی
- الزیدیه / احمد محمود صبحی
- الفهرست / شیخ طوسی
- تاریخ شیعه / محمدحسین مظفر
- تاریخ فرق اسلامی . ۲ ج / حسین صابری
- بنیادهای کیش اسماعیلیان / برنارد لویس
- تاریخ شیعه / مشکور
- علی و بنو / طه حسین
- مقاتل الطالبین / ابوالقرج اصفهانی
- فرقه‌های اسلامی در سده‌های میانه / مادلونگ
- الملل و النحل / شهرستانی
- نهضت قرامنه
- کتب تاریخ فاطمیان مانند ابتداء الدعوة / قاضی نعمان
- کتب تاریخ ادريسیان مغرب
- کتب تاریخ زیدیه در یمن
- فرق و مذاهب کلامی / ربانی گلپایگانی
- تاریخ و عقاید اسماعیلیه / فرهاد دفتری

- عنوان درس: تاریخ فرق کلامی (۲)

- مشخصات درس:

شماره درس:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با زمینه‌های شکل‌گیری و تاریخ تحولات فکری، سیاسی و اجتماعی و انشعابات فرقه‌های خوارج، مرجحه، اهل حدیث و غلات از آغاز پیدایش تاکنون

- سرفصل:

- خوارج:

- مفهوم‌شناسی غالی، غلو، زندیق و زنادقه

- واژه‌شناسی و بررسی مفهومی

- زمینه‌های ظهور پدیده غلو در دنیای اسلام (فرهنگی، سیاسی و...)

- خاستگاه جغرافیایی و تأثیرات محیطی

- جریان غالی و زندیق در عصر اموی و عباسی

- زمینه‌های پیدایش

- بررسی اجمالی مهمترین فرقه‌های غالی در طول تاریخ

- نخستین گروههای خوارج و رهبران آنها

- تاریخ خوارج در قرن اول

- قیامها و شورشها

- فرق خوارج و اصول عقاید هر یک

- دولتهای خارجی (بنی مدرار، بنی رستم، عمان و...)

- پراکندگی جغرافیایی و تاریخ فرق خارجی دوران معاصر بویژه اباضیه عمان، شمال و شرق آفریقا و...

- مرجحه:

- واژه‌شناسی و بررسی مفهومی

- زمینه‌های پیدایش

- مرجحه در قرن اول هجری

- فرق مرجحه

- تاریخ تحول مرجحه

- اهل حدیث:

- بررسی مفهومی

- زمینه‌های پیدایش

- اصول عقاید

- فرقه‌های جهمیه، مجسمه، مشبهه و...

- سلفیه و ابن تیمیه

- سلفیه در قرون اخیر

- ارزیابی سلفی گرایی در جهان اسلام معاصر

- امکانات موردنیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ مفید

- مجلات تخصصی

- دسترسی آسان به اینترنت

- امکان دیدار با اندیشمندان بر جسته معاصر از برخی از این فرق که تا امروز باقی اند

- امکان سفر به مراکز تجمع امروزی این فرق از جمله عمان

- فیلم، اسلاید و نقشه‌های آموزشی

- دستگاههای پخش فیلم و اسلاید

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- استفاده از فیلم، اسلاید و نقشه‌های کمک آموزشی

- معرفی منابع، مأخذ، مقالات و مجموعه‌های مفید

- استفاده از پایگاههای تخصصی اینترنت

- اردوی علمی و دیدار با اندیشمندان معاصر

- ارایه بخشها برای از سرفصل در قالب سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی

- روش آزمون : روش موسوم

در صدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌یابد.

- گزیده منابع :

- الفرق بين الفرق / بغدادي

- الملل والنحل / شهرستانى

- مقالات الاسلاميين / اشعرى

- المقالات والفرق / اشعرى

- الفصل / ابن حزم

- بحوث في الملل والنحل / سبحانى

- تاريخ الفرق الاسلامية / محمد خليل الزين

- تاريخ اندیشه‌های کلامی در اسلام / بدوى

- الحركة الاباضية في المشرق العربي / طالب هاشم

- تاريخ فرقه‌های اسلام / مشکور

- دراسة في الفكر الاباضي / عمر محمد صالح

- المعجم مصادر الاباضية / ضيائى

- طبقات الحنابلة

- مختصر تاريخ الاباضية / سليمان البادرنى

- فرقه‌های اسلامی / مادلونگ

- فرق و مذاهب کلامی / رباني گلپایگانى

- فرق الشیعه / نوبختی

- عنوان درس: تاریخ فرق کلامی (۳)

- مشخصات درس:

شماره درس:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با زمینه‌های شکل‌گیری و تاریخ تحولات فکری، سیاسی و اجتماعی و انشعابات فرقه‌های معتزله، اشعره، ماتریدیه و کرامیه از آغاز پیدایش تا زمان افول و در صورت امکان تاکنون

- سرفصل:

- آشنایی با مهم‌ترین منابع و مأخذ درباره معتزله، اشعره، ماتریدیه و کرامیه

- جریان قدریه در قرن اول، زمینه‌های پیدایش، رهبران و عقاید

- زمینه‌های پیدایش معتزله در اوایل قرن دوم هجری و وجه تسمیه

- روش فکری و اصول عقاید

- معتزله بصره و بزرگان این مکتب

- معتزله در دوره عباسی

- نزدیکی به قدرت و دوران محنت (بررسی تحلیلی)

- متوكل، ترکان و سقوط معتزله از قدرت

- معتزله در قرون بعد

- دلایل شکست معتزله (بررسی تحلیلی)

- میراث معتزله در اندیشه دینی جهان اسلام

- زمینه‌های پیدایش اشعری گری در دنیای اسلام

- ابوالحسن اشعری، شخصیت و تاریخچه مختصر

- اصول عقاید و آثار اشعری

- اشعری گری در قرن چهار و پنج هجری و واکنش‌ها در برابر آن

- رسمیت یافتن مذهب اشعری در جهان تسعین (زمینه‌ها و علل)

- برجسته‌ترین شخصیت‌های اشعری در قرون مختلف، آثار علمی آنها

- تحولات در مذهب اشعری و اوضاع کنونی این اندیشه در جهان معاصر

- شخصیت و آثار ابو منصور ماتریدی (تاریخچه)

- اصول عقاید، آثار و روش کلامی

- بررسی تطبیقی آراء ماتریدیه و اشعره

- برجسته‌ترین شخصیتهای ماتریدی و آثار علمی آنها

- وضعیت این اندیشه در جهان معاصر

- زمینه‌ها و جغرافیای ظهور جریان کرامیه

- اصول عقاید کرامیه

- کرامیه و حکومت غزنوی و سیراجمالی تاریخی پس از آن

- رویارویی کرامیه با معتزله و فرامطه

	<ul style="list-style-type: none"> - امکانات مورد نیاز : - کتابخانه مجهز به منابع و مأخذ مفید - مجلات تخصصی - دسترسی آسان به اینترنت - امکان دیدار با علمای اشعری مسلک - امکان سفر به مناطق اشعری نشین داخل یا خارج ایران - امکان پخش فیلم، اسلاید و نقشه
	<ul style="list-style-type: none"> - راهنمایی‌های کمک آموزشی : - استفاده از فیلم، اسلاید و نقشه‌های کمک آموزشی - معرفی منابع، مأخذ، مقالات و مجموعه‌های مفید - استفاده از پایگاه‌های تخصصی اینترنت - اردوی علمی - ارایه بخشهايی از سرفصل در قالب سمینار - ارایه یک مقاله پژوهشی
	<p>- روش آزمون : روش مرسوم</p> <p>در صدی از نمره به فعالیتهای فوق برنامه و مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌یابد.</p>
	<p>- گزیده منابع:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تبصرة الثوام / رازی - الاقتصاد في الاعتقاد / غزالی - مكتبه و فرقه‌های اسلامی / مادلونگ - ضحى الاسلام / طه حسين - ظهر الاسلام / طه حسين - تاريخ الفرق الاسلاميه / الزين - تاريخ المذاهب الاسلاميين / ابو زهره - بحوث في الملل و النحل / سجحاني - فرق و مذاهب كلامي / رباني گلپایگانی - الملل و النحل / شهرستانی - مقالات الاسلاميين / اشعری - اللمع / اشعری - الإبانة / اشعری - الفرق بين الفرق / بغدادی - الفصل / ابن حزم - المقالات و الفرق / اشعری - الفهرست / ابن نديم - طبقات الشافعیه الكبرى / سبکی - نهاية الاقدام / شهرستانی - طبقات المعتزله / ابن مرتضی - شرح نهج البلاغه / ابن ابي الحديد - شرح المقاصد / تفتازانی - المغنی / عبدالجبار معتزلی - التفسیر الكبير / فخر رازی - اشارات المرام / ماتریدی - الاحكام السلطانية / ابن فراء و ماوردي - التمهید / باقلانی

- عنوان درس: تاریخ مذاهب فقهی (۱)

- مشخصات درس :

شماره درس :	حیطه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش
تعداد واحد :	۳۲ ساعت
نوع واحد:	پیش نیاز: ندارد

- هدف درس: آشنایی با زمینه‌های شکل‌گیری، تاریخ تحولات مهمترین مذاهب فقهی در تاریخ اسلام

- سرفصل :

- سیر تاریخی مذهب حنبلی
- سیر تاریخی مذهب حنفی
- شخصیت ابوحنیفه و شرایط فکری، فرهنگی و سیاسی جهان اسلام در دوران حیات او با تکیه بر عراق
- فقه ابوحنیفه و اصول و مبانی آن
- شاگردان ابوحنیفه (ابویوسف، شیبانی و...)
- تدوین مذهب حنفی
- انتشار مذهب حنفی و دلایل آن
- سیر تاریخی مذهب مالکی
- شخصیت مالک و شرایط فکری، فرهنگی سیاسی جهان اسلام در دوران حیات او با تکیه بر حجاز
- الموطاً (مبانی فقهی و اصولی مالک)
- شاگردان مالک (عبدالله بن وهب، أشهب، اسدبن فرات، و...)
- انتشار مذهب مالکی و قلمرو آن بویژه در آفریقا و دلایل آن
- سیر تاریخی مذهب شافعی
- شخصیت محمد بن ادریس شافعی و شرایط فکری، فرهنگی و سیاسی جهان اسلام در دوران حیات او با تکیه بر عراق
- مبانی فقهی و اصولی شافعی با تکیه بر تأییفات او (الرساله، الام، مسنده)
- شاگردان شافعی
- انتشار و گسترش مذهب شافعی و دلایل آن

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع، مأخذ و مقالات مفید

- ارایه بخشهاي از سرفصل در قالب سمینار

- ارایه مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به مقاله دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع :

- تاریخ فقه و فقها / ابوالقاسم گرجی

- تاریخ الفقه الاسلامی / بدران ابوالعینین بدران

- المدخل فی التعريف بالفقه الاسلامی / محمد مصطفی شلبي

- حرکة الاجتہاد عند الشیعۃ الامامیہ / عدنان فرحان

- تاریخ التشريع الاسلامی / محمد ابوزهره

- تاریخ الفقه الاسلامی و ادواره / جعفر سبحانی

- کتب فقهی و اصولی هر یک از مذاهب مذکور در سرفصل

- درسنامه ویژه

<p>- عنوان درس: تاریخ مذاهب فقهی (۲)</p> <p>- مشخصات درس:</p> <p>شماره درس:</p> <p>تعداد واحد: ۲ واحد</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>پیش نیاز: تاریخ مذاهب فقهی (۱)</p> <p>- هدف درس: آشنایی با زمینه‌های شکلگیری، تاریخ تحولات مهمترین مذاهب فقهی در تاریخ اسلام</p>
<p>- سرفصل:</p> <ul style="list-style-type: none"> - سیر تاریخی مذاهب شیعه - مذهب زیدی - شخصیت زید و شرایط دوران او - فقه و اصول مذهب زیدی (المجموع) - اختلافات فقهی فرق زیدیه - مذهب جعفری - اصول و مبانی فقه جعفری - تحول در دوران حضور ائمه - تحولات دوران آل بویه (شیخ مفید، سید مرتضی و شیخ طوسی) - مكتب حلہ و رجال شاخص آن - مكتب اخباری گری و تأثیرات آن - مكتب اصول گرایی و اثرات آن - تحولات فقه جعفری از شیخ انصاری تاکنون - مذهب اسماعیلی - فقه و مبانی آن با تکیه بر دوران فاطمی در مصر - اختلافات فقهی میان فرق اسماعیلی

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع، مأخذ و مقالات مفید

- ارایه بخشهايی از سرفصل در قالب سمینار

- ارایه مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسم

درصدی از نمره به مقاله دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع :

- تاریخ فقه و فقها / ابوالقاسم گرجی

- تاریخ الفقه الاسلامی / بدران ابوالعینین بدران

- المدخل فی التعريف بالفقه الاسلامی / محمد مصطفی شلبی

- حرکة الاجتہاد عند الشیعۃ الامامیہ / عدنان فرحان

- تاریخ التشريع الاسلامی / محمد ابوزهره

- تاریخ الفقه الاسلامی و ادواره / جعفر سلمانی

- کتب فقهی و اصولی هر یک از مذاهب مذکور در سرفصل

- درسنامه ویژه

- تاریخ فقه و فقها / ابوالقاسم گرجی

- تاریخ الفقه الاسلامی / بدران ابوالعینین بدران

- المدخل فی التعريف بالفقه الاسلامی / محمد مصطفی شلبی

- حرکة الاجتہاد عند الشیعۃ الامامیہ / عدنان فرحان

- تاریخ التشريع الاسلامی / محمد ابوزهره

- تاریخ الفقه الاسلامی و ادواره / جعفر سبحانی

- کتب فقهی و اصولی هر یک از مذاهب مذکور در سرفصل

- درسنامه ویژه

	-	عنوان درس:
		تاریخ تصوف و فرقه‌های صوفی
	-	مشخصات درس :
	شماره درس :	حیطه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش
	تعداد واحد :	۳۲ ساعت
	نوع واحد :	نظری پیش نیاز: ندارد
	-	هدف درس: آشنایی با سیر تاریخ تصوف در اسلام از آغاز پیدایش تاکنون
	-	سرفصل :
	-	- مفہوم‌شناسی صوفی و تصوف
	-	- بررسی نظریه‌ها در باب رابطه تصوف و عرفان
	-	- ظهور اندیشه‌های صوفیانه در قرن اول هجری
	-	- قرن دوم هجری و ظهور اندیشه‌های جدید در گستره جغرافیایی جهان اسلام
	-	- تصوف و صوفیان مشهور تا قرن پنجم هجری
	-	- رشد جریانهای صوفیانه در جهان اسلام در قرون میانی تا دوران صفویه و بررسی علل آن
	-	- خانقاہ بررسی جایگاه و کارکرد در طول تاریخ اسلام
	-	- تصوف و سیاست، ظهور قدرتهای سیاسی از درون تصوف
	-	- بررسی تحلیلی روابط تصوف و دستگاه عثمانی
	-	- بررسی تحلیلی روابط تصوف و دستگاه صفوی
	-	- تصوف در ایران از صفویه تا قاجاریه
	-	- تصوف در عثمانی از آغاز تا دوران مدرن
	-	- فرقه‌های صوفیه در شبه قاره هند از عصر مغولان کبری تاکنون
	-	- فرقه‌های صوفیه در آسیای مرکزی از عهد شیبانیان تاکنون
	-	- فرقه‌های صوفیه در قفقاز در قرون اخیر
	-	- فرقه‌های صوفیه در شمال آفریقا در قرون اخیر
	-	- بررسی اجمالی جریانهای صوفیه و وضعیت تصوف در جهان معاصر و تعامل آن با سایر وجوده اندیشه دینی
	-	- تحلیل کلی نقش اندیشه‌های صوفیانه در سیر تحول اندیشه دینی اسلام

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ و مجلات معتبر
- دسترسی آسان به اینترنت
- امکان سفر و بازدید از خانقاها در داخل و خارج

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی کتب و مقالات مفید
- معرفی پایگاههای اینترنتی معتبر
- بازدید از خانقاهاي در داخل کشور
- دیدار با رهبران جريانهای صوفیه در داخل و خارج ایران
- ارایه بخشهاي از سرفصل بصورت سمینار
- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره با نظر استاد به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجو اختصاص می‌یابد

- گزیده منابع :

- ارزش میراث صوفیه / زرین کوب
- جستجو در تصوف / زرین کوب
- دنباله جستوی تصوف در ایران / زرین کوب
- زهد و تصوف در اسلام / نیلکسون
- تاریخ تصوف در اسلام / غنی
- مدخلهای ذی ربط در دائرة المعارف بزرگ اسلامی
- مدخلهای ذی ربط در El
- تشیع و تصوف / کامل مصطفی شیبی
- تاریخ تصوف اسلامی / عبدالرحمن بدوى

	عنوان درس: سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در اسلام	
		- مشخصات درس :
	شماره درس :	حیطه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش
	تعداد واحد :	۳۲ ساعت
	نوع واحد :	پیش نیاز: ندارد
	هدف درس:	آشنایی تحلیلی با زمینه‌ها، ارکان و سیر تحول اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تاریخ اسلام
	- سرفصل :	
	- چارچوب اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در قرآن و سنت.	
	- ابعاد اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در اسلام.	
	- چگونگی پیدایش اولین آراء سیاسی در مسأله خلافت و امامت.	
	- نظریات سیاسی شیعه: عصر حضور، عصر غیبت.	
	- مطالعه نظریات سیاسی اهل سنت در باب خلیفه، استخلاف، عقد امامت، شورا، استیلا و...	
	- بررسی آراء، خوارج، مرجعه، اشاعره و معتزله درباره امامت و خلافت.	
	- بررسی آراء سیاستمداران و اندیشمندان بر جسته دنیای اسلام و آثار آن:	
	ماوردي، خواجه نظام الملک، غزالی، علامه حلی، ابن تیمیه، روزبهان خنجی و فیلسوفانی چون، فارابی، ابن سينا، ابن مسکویه، خواجه نصیرالدین طوسی و...	
	- تأثیر آشنایی مسلمانان با دیگر تمدنها بر تحول اندیشه سیاسی و اجتماعی در دنیای اسلام	
	- تحلیل کلی احیاگری و تجدد خواهی و بیداری اسلامی در دنیای معاصر اسلامی	
	- مطالعه دیدگاههای سیاسی اندیشه گران معاصر: سید جمال، عبده، کواکبی، یائینی، آخوند خراسانی، امام خمینی (ره) و ..	
	و تعلولات مهم در پرتو این اندیشه‌ها	
	- شکل‌های تدوین اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی	

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع کافی
- امکانات نمایش فیلم و اسلاید
- امکان بازدیدهای علمی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع مفید برای مطالعه شخصی دانشجو
- ارایه بخشی از مباحث بصورت سمینار
- ارایه یک مقاله پژوهشی در پایان نیمسال توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

- درصدی از نمره با نظر استاد به فعالیتهای فوق برنامه و پژوهشی دانشجویان اختصاص یابد.

- گزیده منابع :

- حکومت اسلامی یا ولایت فقیه / امام خمینی
- شناخت انواع اجتماعات / خوشنو
- قدرت، دانش و مشروعيت در اسلام / داود فیرحی
- نظام سیاسی در اسلام / داود فیرحی
- مآثر الانافه / فلقشنندی
- سلوك الملوك / فضل بن روزبهان خنجی
- سیاست نامه / خواجه نظام الملک
- الشفاء / ابن سينا
- المقدمة / ابن خلدون
- الاحکام السلطانیه / ماوردي
- آراء اهل مدینه فاضله / فارابی
- الشافی / شریف مرتضی
- مقالات الاسلامیین / اشعری
- الملل والنحل / شهرستانی
- تنبیه الامة / نایینی
- طبایع الاستبداد / عبدالرحمن کواکبی
- اندیشه سیاسی در اسلام معاصر / عنایت

- عنوان درس: پایان نامه

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: مهارت پژوهشی دانشجو شماره درس:

تعداد ساعت: تعداد واحد: ۴ واحد

پیش نیاز: نوع واحد: عملی

- هدف درس: به کاربستن توان پژوهشی و اندوخته علمی دانشجو برای ارایه اثری نو و محققانه درباره تاریخ فرق و مذاهب اسلامی

- سرفصل:

- دانشجو می تواند از آغاز نمی‌سال دوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را تعیین و به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده برساند.

- امکانات مورد نیاز :

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- روش آزمون : برگزاری جلسه دفاعیه بر اساس ضوابط وزارت علوم و آیین نامه‌های دانشگاه

- گزیده منابع:

سرفصل

دروس تخصصی گرایش

تاریخ معاصر جهان اسلام

جدول دروس تخصصی گرایش تاریخ معاصر جهان اسلام

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱		جغرافیای سیاسی و مذهبی جهان اسلام	۲	۳۲	نظری
۲		تاریخ معاصر اسلام در خاورمیانه	۲	۳۲	نظری
۳		تاریخ معاصر اسلام در آفریقا	۲	۳۲	نظری
۴		تاریخ معاصر اسلام در آسیای مرکزی و قفقاز	۲	۳۲	نظری
۵		تاریخ معاصر اسلام در شبه قاره هند و شرق آسیا	۲	۳۲	نظری
۶		اقلیتهای مسلمان در جهان معاصر	۲	۳۲	نظری
۷		آشنایی با سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی مسلمانان	۲	۳۲	نظری
۸		آینده جهان اسلام و تعامل با غرب	۲	۳۲	نظری
جمع کل					
۲۵۶					

- عنوان درس: جغرافیای سیاسی و مذهبی جهان اسلام

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

پیش نیاز: ندارد

شماره درس:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با جغرافیای سیاسی و مذهبی جهان اسلام در عصر حاضر

- سرفصل:

- ماهیت جغرافیای سیاسی

- ادبیات و قلمرو جغرافیای سیاسی

- بررسی جغرافیای سیاسی و مذهبی مناطق مرکزی جهان اسلام (تحلیل ژئوپلیتیکی، پراکندگی مذهبی، جغرافیای انسانی و اقتصادی، ساختار حکومتی، اهم بحرانهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی)

- ترکیه

- ایران

- عراق

- عربستان سعودی

- بررسی جغرافیای سیاسی و مذهبی مناطق شرق جهان اسلام (تحلیل ژئوپلیتیکی، پراکندگی مذهبی، جغرافیای انسانی و اقتصادی، ساختار حکومتی، اهم بحرانهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی)

- افغانستان

- پاکستان

- مالزی

- اندونزی

- بررسی جغرافیای سیاسی و مذهبی مناطق شمالی جهان اسلام (تحلیل ژئوپلیتیکی، پراکندگی مذهبی، جغرافیای انسانی و اقتصادی، ساختار حکومتی، اهم بحرانهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی)

- آسیای مرکزی

- قفقاز

- بررسی جغرافیای سیاسی و مذهبی مناطق غرب جهان اسلام (تحلیل ژئوپلیتیکی، پراکندگی مذهبی، جغرافیای انسانی و اقتصادی، ساختار حکومتی، اهم بحرانهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی)

- مصر

- الجزایر تونس و مراکش

- شاخ و شرق آسیا

- غرب آفریقا

- مرکز آفریقا

- جهان اسلام و جهان غرب پیامدهای ژئوپلتیکی

- عوامل واگرایی و همگرایی جهان اسلام

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌های آموزشی
- فیلم و اسلاید آموزشی
- منابع و مأخذ تخصصی و مجلات معتبر
- امکان سفر به مناطق مختلف

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ و مجلات مفید
- استفاده از نقشه‌ها، فیلم و اسلایدهای آموزشی
- ارایه یک مقاله پژوهشی
- ارایه بخشی از سرفصلها بصورت سمینارهای علمی و کارگاههای آموزشی با حضور کارشناسان

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به فعالیتهای پژوهشی و فوق برنامه دانشجو تعلق می‌یابد.

- گزیده منابع:

- جغرافیای سیاسی جهان اسلام / عزت الله عزتی
- اصول و مبانی جغرافیای سیاسی / میرحیدر (سمت)
- جغرافیای سیاسی خاورمیانه و شمال آفریقا / جرالد بلیک و ...
- خاورمیانه / پیتر بیومنت
- مجموعه کتب سبز وزارت خارجه
- برخورد تمدنها / هانتیگتون
- مسایل جغرافیایی جهان اسلام / (مجموعه مقالات)

- عنوان درس: تاریخ معاصر اسلام در خاورمیانه

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

تعداد ساعت: ۳۶ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولتها و ملت‌های مسلمان منطقه خاورمیانه و ترکیه در قرون اخیر

- سرفصل:

- نگاهی به جغرافیای سیاسی خاورمیانه و ترکیه

- امپراطوری عثمانی در قرون ۱۹ و ۲۰ (مرد بیمار اروپا)

- عبدالحمید و جنبش اتحاد اسلام و سرانجام آن

- نهضت وهابیت و پیوند آن با آل سعود

- واکنش سرزمین‌های عربی در قبال سیاست‌های قومی گرایانه ترکان جوان، پان عربیسم در مقابل پان ترکیسم.

- پیشینه نفوذ فرانسه در شامات

- سیاست‌های استعماری فرانسه و انگلستان در شامات، بین النهرين و شبه جزیره عربستان

- صهیونیسم بین الملل و شکل‌گیری اسرائیل

- خاندان شریف حسین و جنبش عرب

- موافقت نامه‌های پنهان و آشکار قدرت‌های استعماری غرب در چینش خاورمیانه

- تکاپوهای حوزه‌های علمیه شیعه در عراق در راستای اتحاد مسلمین و ستیز با استعمار غرب

- خاورمیانه پیش و پس از دو جنگ جهانی

- انقلاب اسلامی ایران تحولات و چشم اندازها

- خاورمیانه در قرن بیست و یکم

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌های آموزشی
- فیلم و اسلاید آموزشی
- امکان سفر به کشورهای خاورمیانه
- منابع و مأخذ کتابخانه‌ای
- دسترسی به مجلات تخصصی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ و مجلات مفید
- استفاده از نقشه‌ها، فیلم و اسلایدهای آموزشی
- بازدید از کشورهای منطقه
- ارایه یک مقاله پژوهشی
- ارایه بخشی از سرفصلها به صورت سمینارهای علمی با حضور کارشناسان

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌گیرد.

- گزیده منابع :

- تاریخ اسلام کمبریج / پی. ام. هولت - ان. ک. س. طبتوون و برنارد لوئیس بخش ۳: فصل ۴. بخش ۴: فصل ۲
- تاریخ جدید کشورهای عربی / لوتسکی، ترجمه رفیع رفیعی
- اندیشه‌ها و جنبش‌های نوین سیاسی در جهان عرب / ز. ا. لوین، ترجمه یوسف عزیزی بنی طرف
- روابط فرانسه و جهان اسلام از سال ۱۷۸۹ به بعد / ژاک فره مو، ترجمه مهدی رستگاری اصل.
- ناسیونالیسم عرب از آغاز جنگ جهانی اول تا پایان جنگ جهانی دوم / حشمت الله نیک آئین.
- تاریخ امپراتوری عثمانی و ترکیه جدید / استانفورد جی. شاو و ازل کورال شاو / ترجمه محمود رمضان زاده، ج ۲
- تاریخ جوامع اسلامی قرون نوزدهم و بیستم / ایراماروین لایپدوس، ترجمه محسن مدیر شانه‌چی
- تاریخ جنبش‌ها و تکاپوهای فراماسونری در کشورهای اسلامی، فصل ۶
- رسائل و فتاوی جهادی / محمد حسن رجبی
- الثورة العربية الكبرى / امین سعید، ۳ ج
- جنبش‌های اسلامی معاصر / سید احمد موثقی
- تاریخ نهضت‌های دینی - سیاسی / علی اصغر حلبي

- عنوان درس: تاریخ معاصر اسلام در آفریقا

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولتها و ملت‌های مسلمان در منطقه شمال، شرق و غرب آفریقا در قرون اخیر

- سرفصل:

- نگاهی به جغرافیای سیاسی شمال آفریقا

- حمله ناپلئون بناپارت به مصر.

- محمد علی پاشا و جانشینانش و شکل‌گیری نظام جدیدی در مصر

- نفوذ فرهنگ و اندیشه‌های غرب در مصر

- سید جمال الدین، شیخ محمد عبده و همراهان و شاگردانشان در شمال آفریقا

- قیام اعرابی پاشا

- جنبش‌های مهدی سودانی

- نهضت سنوسیه

- سیاست‌های استعماری فرانسه، انگلستان و ایتالیا در شمال آفریقا

- اشغال لیبی توسط ایتالیا (۱۹۱۱ هـ / ۱۳۲۹) و واکنش کم نظیر جهان اسلام - بروزگاه برجسته‌ای از اتحاد سیاسی

- مصر، سودان، لیبی، تونس، الجزایر و مراکش و جریانهای اسلامی در آنها پیش و پس از دو جنگ جهانی

- نگاهی به جغرافیای سیاسی شرق آفریقا

- ورود اسلام به شرق آفریقا و سیر تحولات آن

- بررسی تاریخچه حرکتهای اسلامی در اتیوپی، سومالی، تانزانیا، کنیا در قرن اخیر

- نگاهی به جغرافیای سیاسی غرب آفریقا

- ورود اسلام به غرب آفریقا و سیر تحولات آن

- بررسی تاریخچه حرکتهای اسلامی در سنگال، موریتانی و...

- امکانات مورد نیاز:

- نقشه‌های کمک آموزشی
- فیلم و اسلاید آموزشی
- امکانات پخش فیلم و اسلاید
- منابع و مأخذ کتابخانه‌ای
- دسترسی به مجلات تخصصی
- امکان سفر به کشورهای منطقه

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ و مجلات مفید
- استفاده از نقشه‌ها، فیلم و اسلایدهای آموزشی
- بازدید از کشورهای منطقه
- ارایه یک مقاله پژوهشی

- ارایه بخشی از سرفصلها به صورت سمینارهای علمی با حضور کارشناسان

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌گیرد.

- گزیده منابع:

- تاریخ اسلام کمبریج / بی.ام. هولت. ان. ک. س. لمبتوون و برناردلویس. ج ۱: بخش ۳، فصل ۴. بخش ۴ فصل ۲. ج ۲ بخش ۶: فصول ۱ - ۶
- تاریخ جدید کشورهای عربی / لوتسکی، ترجمه رفیع رفیعی
- اندیشه‌ها و جنبش‌های نوین سیاسی اجتماعی در جهان عرب / ز.ا. لوین، ترجمه یوسف عزیزی بنی طرف
- روابط فرانسه و جهان اسلام از سال ۱۷۸۹ به بعد / ژاک فره مو، ترجمه مهدی رستگار اصل
- ناسیونالیسم عرب از آغاز جنگ جهانی اول تا پایان جنگ جهانی دوم / حشمت الله نیک آئین
- تاریخ امپراتوری عثمانی و ترکیه جدید / استانفو جی. شاو و ازل کورال شاو / ترجمه محمود رمضان زاده. ج ۲ سیری در اندیشه سیاسی عرب / حمید عنایت
- تاریخ جوامع اسلامی قرون نوزدهم و بیستم / ایرماردین لایپدوس، ترجمه محسن مدیر شانه چی
- تاریخ جنبش‌ها و تکاپوهای فراماسونری در کشورهای اسلامی فصول ۵ - ۷ / عبدالهادی حائری
- همگامی ایران و لیبی بر ضد امپریالیسم / عبدالهادی حائری
- رسائل و فتاوای جهادی / محمد حسن رجبی
- جنبش‌های اسلامی معاصر / سید احمد موشقی
- تاریخ نهضت‌های دینی - سیاسی / علی اصغر حلبي

<p>- عنوان درس: تاریخ معاصر اسلام در آسیای مرکزی و قفقاز</p> <p>- مشخصات درس :</p>	
<p>شماره درس :</p>	حیطه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش
<p>تعداد واحد :</p>	۳۲ ساعت
<p>نوع واحد : نظری</p>	پیش نیاز: ندارد
<p>- هدف درس: آشنایی با تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولتها و ملت‌های مسلمان در آسیای مرکزی و قفقاز در قرون اخیر.</p>	
<p>- سرفصل :</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - نگاهی به جغرافیای سیاسی قفقاز و آسیای مرکزی - سیاست‌های استعماری روسیه تزاری در شرق به ویژه جهان اسلام - جنگ‌های ایران و روسیه و دو معاهده گلستان و ترکمان چای خانات آسیای مرکزی (بخارا: هشت‌رخان، منغیت‌ها و خیوه و خوقند) - شیخ شامل برجسته‌ترین مقاومت مسلمانان در سرزمین‌های اسلامی اشغال شده توسط امپراطوری روسیه - تکاپوهای وحدت طلبانه و استعمار ستیز حوزه‌های علمیه شیعه در عراق و ایران در رویارویی با استعمار روس - اسلام گرایی، پان ترکیسم و دیگر جریان‌های اندیشه‌ای و سیاسی در قفقاز و آسیای مرکزی - مناسبات مسلمانان قفقاز با ارمنیه و گرجی‌ها - تأثیرات کوتاه و بلند مدت انقلاب فوریه و اکتبر ۱۹۱۷ در قفقاز و آسیای مرکزی - قفقاز و آسیای مرکزی پیش و پس از دو جنگ جهانی - قفقاز و آسیای مرکزی پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌های کمک آموزشی

- فیلم و اسلاید آموزشی

- امکانات پخش فیلم و اسلاید

- منابع و مأخذ کتابخانه‌ای

- دسترسی به مجلات تخصصی

- امکان سفر به کشورهای منطقه

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ و مجلات مفید

- استفاده از نقشه‌ها، فیلم و اسلایدهای آموزشی

- بازدید از کشورهای منطقه

- ارایه یک مقاله پژوهشی

- ارایه بخشی از سرفصلها به صورت سمینارهای علمی با حضور کارشناسان

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌گیرد.

- گزیده منابع :

- تاریخ اسلام کمربیج / پی. ام. هولت. ان. ک. س. لمبتوون و برنارد لوئیس

- تاریخ امپراتوری عثمانی و ترکیه جدید / استانفورد جی، شاو و ازل کورال شاو / ترجمه محمود رمضان زاده. ج ۲

- تاریخ جوامع اسلامی قرون نوزدهم و بیستم / ایرامردین لایپدوس، ترجمه محسن مدیر شانه چی.

- چچن‌ها در گذر تاریخ / افسانه منافی و کاوه بیات

- افسانه پان تورانسیم / زاوه واند، ترجمه محمد رضا زرگر

- تاریخ ایران / سرپرسی سایکس، ترجمه محمد تقی فخر داعی گیلانی

- مسلمانان ترکستان / محمد شهاب

- پژوهشی در روابط ایران و روسیه یا قراداد ۱۹۲۱ / حاتم قادری

- سفارتنامه خوارزم / رضاقلی هدایت

- ترکستان در تاریخ / محمد سارلی

- دو قرن مبارزه مسلمانان قفقاز / روسان

- قفقاز و سیاست امپراطوری عثمانی / جمال گوکجه، ترجمه وهاب ولی

- تاریخ اسلام در آسیای مرکزی / غلامرضا ورهرام

- آسیای میانه (مجموعه مقالات تاریخی) / کاوه بیات

- سیاحت درویش دروغین / وامبری

- تاریخ انقلاب بخارا / عینی

- یادداشتها / عینی

- نوادر ضیائیه / صدر ضیاء

- عنوان درس: تاریخ معاصر اسلام در شبه قاره هند و شرق آسیا

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی با تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولتها و جوامع اسلامی در شبه قاره هند، چین و جنوب شرق آسیا در دوران اخیر

- نگاهی به جغرافیای سیاسی شبه قاره هند و شرق آسیا

- تنوع قومی، دینی و مذهبی در شبه قاره هند و شرق آسیا

- شکل‌گیری کمپانی هند شرقی

- فروپاشی امپراطوری مغولان کبیر

- حاکمیت استعماری انگلستان در هند

- مقاومت‌ها و مبارزات هندیان مسلمان و هندو در مقابل استعمار انگلیسی

- سر سید احمد خان و سید جمال الدین اتحاد دو جریان متفاوت واکنش مسلمین هند در برابر فرا دستی غرب

- نهضت خلافت

- جنبش استقلال به رهبری مهاتما گاندی

- شکل‌گیری حزب کنگره و مسلم لیگ

- تجزیه شبه قاره هندوستان - هند و پاکستان و بنگلادش

- مسئله کشمیر

- هم سازگری و ناهم سازگریهای دینی و مذهبی در شبه قاره هند

- نفوذ و سیطره قدرت‌های استعماری غرب در شرق آسیا

- واکنش‌های مسلمانان جنوب شرق آسیا در مقابل استعمار غرب

- تلاش‌ها و تکاپوها و خیزش‌های مسلمانان چین در دوره سلطنت سلسله چینگ دوران جمهوری چین و عصر جمهوری خلق

چین

- شبه قاره هند و شرق آسیا پیش و پس از دو جنگ جهانی

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌های کمک آموزشی

- فیلم و اسلاید آموزشی

- امکانات پخش فیلم و اسلاید

- منابع و مأخذ کتابخانه‌ای

- دسترسی به مجلات تخصصی

- امکان سفر به کشورهای منطقه

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- برگزاری میزگرد یا سخنرانی، همراه با پرسش و پاسخ توسط کارشناسان حوزه‌های مربوط (وزارت امور خارجه، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و غیره) و دانشجویان یا طلاب مقاطع عالی دانشگاه و حوزه از کشورهای شبه قاره هند و شرق آسیا، شاغل به تحصیل در جمهوری اسلامی ایران.

- معرفی منابع و مأخذ و مجلات مفید

- استفاده از نقشه‌ها، فیلم‌ها و اسلاید‌های آموزشی

- بازدید از کشورهای منطقه

- ارایه یک مقاله پژوهشی

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌گیرد.

- گزیده منابع:

- تاریخ اسلام کمبریج / پی. ام. هولت. ان. ک. س. لمبتون و برنارد لوئیس

- شبه قاره هند: ج ۲ - بخش ۵. آسیای جنوب شرقی: ج ۲- بخش ۷.

- دین و سیاست: مورد هند / علیرضا شیخ عطار

- جنبش‌های اسلامی و گرایش قومی در مستعمره هند / گردآوری مشیر الحسن، ترجمه حسن هو

- تاریخ جوامع اسلامی قرون نوزدهم و بیستم / ایراماروین لایپدویس، ترجمه محسن مدیر شانه چی

- جنبش‌های اسلامی معاصر / سید احمد موثقی

- تاریخ جنبشها و تکاپوهای فراماسوی در کشورهای اسلامی فصل‌های ۸ و ۹ / عبدالهادی حائری

- تاریخ نهضت‌های دینی - سیاسی / علی اصغر حلبي

- چگونگی نفوذ و گسترش اسلام در چین / رضا راد زاده

- خاطرات امام کائویانک / کائویانک

- عنوان درس: اقلیتهای مسلمان در جهان معاصر

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

- هدف درس: بررسی وضعیت مسلمانان در کشورهای غیر اسلامی و آشنایی با پراکندگی جمعیتی، مشکلات و مسایل آنان و شیوه تعامل آنان با جهان اسلام

- سرفصل:

- بررسی مفاهیم و اصطلاحات: اقلیت، مهاجر، شهروند، حقوق شهروندی

- بررسی دیدگاههای اسلام درباره اقامت در بلاد غیر اسلامی و حقوق و ظایف اقلیتهای مسلمان در این بلاد

- پراکندگی جغرافیایی اقلیتهای مسلمان در:

- اروپای شرقی و بالکان

- اروپای مرکزی و غربی

- روسیه و کشورهای مشترک المنافع

- آمریکا بویژه آمریکای شمالی

- آفریقا

- آسیا و اقیانوسیه

- مشکلات و مسایل اقلیتها اعم از فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی و راهکارهای آن (اختلاف ارزشی، مشکلات آموزشی، تبلیغاتی، عدم همزیستی، عبادی و دینی، سلب حقوق سیاسی و شهروندی، علمی، سطح معیشتی، بسی کاری، تفرقه و...)

- بررسی آسیب شناسانه قوانین بین المللی درباره اقلیتها

- بررسی برخی قوانین محلی و منطقه‌ای درباره اقلیتها

- شیوه‌های تعامل و حمایت جهان اسلام و اقلیتهای مسلمان از یکدیگر در مسایل مختلف

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌ها و اسلایدها و فیلم‌های آموزشی
- امکان پخش فیلم و نمایش اسلاید
- دسترسی آسان به پایگاه‌های اینترنتی
- کتابخانه حاوی کتب حقوق بین الملل و حقوق اسلامی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و کتب حاوی مقررات و کنوانسیون‌های بین المللی در زمینه اقلیتها
- استفاده از نقشه و اسلاید و فیلم‌های آموزشی از اقلیتها
- مراجعه و استفاده از پایگاه‌های اینترنتی اقلیتهای مسلمان در بلاد غیر اسلامی
- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو در یکی از موضوعات مرتبط
- ارایه بخشی از مباحث به صورت سمینار

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌گیرد.

- گزیده منابع :

- اقلیتهای مسلمان / محمد علی تسخیری
- مجموعه مقالات نوزدهمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی
- مجموعه کتب مسلمانان در کشورهای مختلف اروپایی

- عنوان درس: آشنایی با سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی مسلمانان

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی با سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی مسلمان در سراسر جهان و بررسی نقش و کارکردهای هر یک

- سرفصل:

- ضرورت پکارگیری ساز و کارهای دنیای جدید، در تعاملات درونی و بیرونی جهان اسلام

- تاریخچه شکل‌گیری سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی مسلمان

- بررسی وضعیت موجود و مطلوب سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی مسلمان

- سازمان کنفرانس اسلامی

- سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی سازمان کنفرانس اسلامی (ایسیسکو)

- مرکز تحقیقات تاریخ، هنر و فرهنگ اسلامی سازمان کنفرانس اسلامی (ارسیکا)

- سازمان دعوت اسلامی (در سودان)

- آکادمی اسلامی علوم

- سازمان همکاری اسلامی (اکو)

- مؤسسه فرهنگی اکو

- مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

- رابطه العالم الاسلامی

-

- امکانات مورد نیاز :

- مجلات تخصصی

- دسترسی آسان به اینترنت

- فیلم‌ها و اسلایدهای آموزشی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- برگزاری سخنرانی و سمینار با شرکت نمایندگی‌های سازمان‌های اسلامی در ایران و نمایندگان جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌های اسلامی

- استفاده از مجلات تخصصی

- معرفی پایگاه‌های اینترنتی تخصصی

- ارایه یک مقاله پژوهشی

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌گیرد.

- گزیده منابع :

- جزوء

- کتب آشنایی با سازمان‌های اسلامی

- عنوان درس: آینده جهان اسلام و تعامل با غرب

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد نوع واحد: نظری

- هدف درس: آشنایی انتقادی با دیدگاههای مربوط به آینده جهان با تکیه بر نقش جهان اسلام و تعامل آن با غرب

- سرفصل:

- مرور فشرده پیشینه و وضعیت کنونی جهان اسلام و تعامل آن با غرب با تکیه بر جایگاه انقلاب اسلامی

- نظریه پایان تاریخ، میشل فوکو

- نظریه برخورد تمدنها، هانتینگتون

- نظریه موج سوم، تافلر

- نظریه بازگشت مسیح نومحافظه کاران صهیونیست مسیحی

- نظریه موعودگرانی، انقلاب اسلامی

- تحلیل Swot جهان اسلام

- تحلیل Swot جهان غرب

- بایستگی‌های جهان اسلام برای رویاروئی مؤثر با آینده

- امکانات مورد نیاز :

- دسترسی آسان به اینترنت

- امکانات پخش فیلم

- فیلم‌های مختلف مورد نیاز این درس

- کتابخانه مجهز به منابع مورد نیاز

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع و مأخذ و مجلات مفید

- معرفی پایگاه‌های اینترنتی مفید

- معرفی بولتن‌ها و مجلات مفید

- جلسات نقد و بررسی فیلم

- مباحثه

- ارایه یک مقاله پژوهشی در حیطه سرفصل‌ها

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به مقاله پژوهشی و فعالیتهای فوق برنامه دانشجو تعلق می‌گیرد.

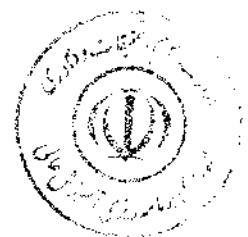
- گزیده منابع :

- جزوی

- درسنامه ویژه

- کتب هر یک از صاحب نظران مذکور در سرفصل

	<p>- عنوان درس: پایان نامه</p> <p>- مشخصات درس:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">حیطه آموزشی: مهارتهای پژوهشی</td><td style="width: 50%;">شماره درس:</td></tr> <tr> <td>تعداد ساعت:</td><td>تعداد واحد: ۴ واحد</td></tr> <tr> <td>پیش نیاز: ندارد</td><td>نوع واحد: عملی</td></tr> </table> <p>- هدف درس: بکار بستن توان پژوهشی و اندوخته علمی دانشجو برای ارایه اثری نو و محققانه درباره تاریخ معاصر جهان اسلام</p> <p>- سرفصل:</p> <ul style="list-style-type: none"> - دانشجو می‌تواند از آغاز نیمسال دوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را تعیین و به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده برساند <p>- روش آزمون:</p> <ul style="list-style-type: none"> - برگزاری جلسه دفاعیه بر اساس ضوابط وزارت علوم و آیین نامه‌های دانشگاه 	حیطه آموزشی: مهارتهای پژوهشی	شماره درس:	تعداد ساعت:	تعداد واحد: ۴ واحد	پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: عملی
حیطه آموزشی: مهارتهای پژوهشی	شماره درس:						
تعداد ساعت:	تعداد واحد: ۴ واحد						
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: عملی						

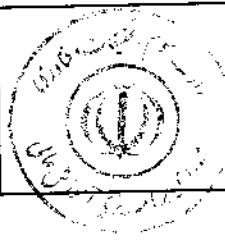
سrfصل

دروس تخصصی گرایش

سیره پیامبر اعظم (ص)

جدول دروس تخصصی گرایش سیره پیامبر اعظم (ص)

ردیف	شماره درس	عنوان درس	تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع درس
۱		جزیره العرب قبل از اسلام	۲	۳۲	نظری
۲		سیره پیامبر اعظم (ص) در عصر مکو	۲	۳۲	نظری
۳		سیره پیامبر اعظم در عصر مدنی	۲	۳۲	نظری
۴		بررسی منابع و مأخذ سیره نبوی	۲	۳۲	نظری
۵		سیر تاریخی سیره نگاری	۲	۳۲	نظری
۶		سیره پیامبر اعظم (ص) در قرآن کریم	۲	۳۲	نظری
۷		سیره پیامبر اعظم (ص) در روایات فریقین	۲	۳۲	نظری
۸		سیری در مطالعات غرب درباره پیامبر اعظم (ص)	۲	۳۲	نظری
جمع کل			۱۶	۲۵۶	

- عنوان درس: جزیره العرب قبل از اسلام

- مشخصات درس:

شماره درس: حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری پیش نیاز: ندارد

- هدف درس:

آشنایی با تاریخ و محیط پیدایش اسلام و اثرات آموزه‌های دوره جاهلیت در تاریخ صدر اسلام

- سرفصل:

- مروری بر وضعیت جهان در قرون متنه به بعثت پیامبر (ص)

- بررسی جغرافیای طبیعی، انسانی و اقتصادی شبه جزیره عربی در آستانه بعثت و تحلیل آن

- بررسی پراکندگی ادیان در شبه جزیره در آستانه بعثت

- بررسی وضعیت علمی، فرهنگی و تمدنی شبه، جزیره در قرون متنه به بعثت (شمال، جنوب، مرکز)

- بررسی آداب، رسوم و سنتهای عربی و نقش اجتماعی هر یک با تکیه بر گزارش‌های قرآنی و روایی

- بررسی اشعار جاهلی و گزارهای تاریخی، اجتماعی آن

- بررسی پیمانها و مراتب و مناصب اجتماعی در جامعه عربی با تکیه بر حجاز

- بررسی ساختار قدرت در حجاز قبل از بعثت و تأثیرات آن

- ارزیابی موردی آموزه‌ها، سنتهای رفتارهای جاهلی در تاریخ صدر اسلام و بررسی تحلیلی و تبارشناسانه آن

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌های آموزشی

- کتب منبع

- اسلایدهای آموزشی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی مهمترین منابع و مأخذ و مقالات مرتبط

- استفاده از نقشه‌ها، تصاویر و اسلایدهای آموزشی

- ارایه بخش‌های از سرفصل در قالب سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به مقاله پژوهشی دانشجو تعلق می‌یابد.

- گزیده منابع:

- قرآن کریم

- روایات و خطبه‌های نهج البلاغه

- تاریخ العرب قبل اسلام / جواد علی

- تاریخ جزیرة العرب / جواد علی

- اعراب حدود مرزهای روم شرقی / پیگولوسکایا

- مجموعه مقالات مدخل (العرب) دائرة المعارف اسلام EI

- بخش‌های (جزیرة العرب قبل اسلام) در کلیه تواریخ عمومی

- عنوان درس:	سیره پیامبر اعظم (ص) در عصر مکی
- مشخصات درس :	
شماره درس :	حیطه آموزشی : محتوای تخصصی گرایش
تعداد واحد :	۳۲ ساعت ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: جزیره العرب قبل از اسلام
- هدف درس:	آشنایی تخصصی با زمینه‌های پیدایش دعوت نبوی و مراحل آن تا پیش از هجرت
- سرفصل :	
- پیامبر قبل از بعثت	
- مرور دیدگاهها درباره زمان، مکان و چگونگی بعثت	
- نخستین مخاطبان وحی و ایمان آورندگان	
- مراحل دعوت در عصر مکی:	
- مرحله اول: از آغاز تا سال سوم	- دعوت فردی و محدود
- مرحله سوم: از سال ششم تا سال دهم	- اسلام آورندگان این دوره
- هجرت به حبشه	- روش دعوت در این دوره
- تحريم بنی هاشم و ماجراهی شعب	- نخستین واکنشهای جامعه
- بن بست دعوت در مکه	- مرحله دوم: از سال سوم تا سال ششم
- مرحله چهارم: از سال دهم تا هجرت	- شروع دعوت عمومی
- جستجوی مکانی برای هجرت	- تحول روشنی و محتوایی دعوت
- قبایل بدوي	- آغاز مخالفتهای جدی قریش
- طائف	- تدابیر پیامبر
- آشنایی با اهالی یثرب و بیعتهای دوگانه	
- هجرت، بررسی تحلیلی	

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌ها و اطلس‌های آموزشی

- فیلم و اسلایدهای آموزشی

- امکان سفر به سرزمین وحی و مطالعه میدانی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- استفاده از نقشه، اطلس و اسلاید

- معرفی و راهنمایی نسبت به اهم منابع و مأخذ

- ارایه بخشهايی از سرفصل به صورت سمینار و با حضور اساتید بر جسته

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به مقاله دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع:

- اهم کتب سیره و مغازی

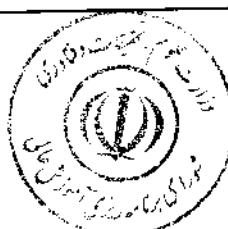
- گزیده تواریخ عمومی در بخش سیره

- تک نگاشتهای جدید درباره پیامبر در ایران، جهان عرب و غرب

- مدخلهای ذیربسط در دائرة المعارفهای فارسی، عربی، انگلیسی، فرانسه و ...

- منابع مذکور در کتاب: (سیری در سیره نگاری) / سید محمد باقر حجتی

- درسنامه ویژه

	- عنوان درس: سیره پیامبر اعظم (ص) در عصر مدنی
	- مشخصات درس :
حیطه آموزشی :	محتوای تخصصی گرایش
تعداد ساعت :	۳۲ ساعت
پیش نیاز:	سیره پیامبر اعظم (ص) در عصر مکی
نوع واحد:	نظری
شماره درس :	
تعداد واحد :	۲ واحد
- هدف درس:	
آشنایی تخصصی با مراحل و چگونه نهادینه شدن دعوت نبوی و جامعه سازی و حکومت در سیره پیامبر (ص)	
- سرفصل :	
- بافت اجتماعی یترقب و ساخت نظم اجتماعی آن در آستانه هجرت	
- نخستین اقدامات پیامبر در راستای جامعه سازی و تأسیس حکومت اسلامی	
- تأسیس مسجد	
- نماز جمعه	
- بیعت	
- پیمان نامه عمومی مدینه	
- پیمان مؤاخات	
- تغییر قبله	
- روابط امت با پیامبر	
- نخستین احکام اقتصادی و بررسی روند شکل‌گیری نظام اقتصادی حکومت پیامبر	
- صدقه	
- زکات	
- خمس	
- انفال	
- فيء	
- جزیه	
- سیاستهای آموزشی و ترویج و تولید علم در سیره پیامبر (ص)	
- مواجهه با قریش: فرایند تدریجی تبدیل مواجهه نظامی به گفتگوی سیاسی	
- سیاست خارجی، گسترش تدریجی مرزهای حکومت (نظمی، سیاسی)	
- روند تشکیل دولت مرکزی شبه جزیره از سال هشتم تا سال یازدهم (فتح مکه، حنین، طائف، عام الوفود، برائت از مهرکین، مرزهای روم و...)	
- جریان‌شناسی گروههای موجود در شبه جزیره بویژه مدینه در آخرین سالهای حیات پیامبر با تکیه بر گزارش‌های قرآنی (بویژه سوره توبه)	
- مرور حوادث منتهی به رحلت پیامبر اعظم (ص) در سال یازدهم	

- امکانات مورد نیاز :

- نقشه‌ها و اطلس‌های آموزشی

- فیلم و اسلایدهای آموزشی

- امکان سفر به سرزمین وحی و مطالعه میدانی

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- استفاده از نقشه، اطلس و اسلاید

- معرفی و راهنمایی نسبت به اهم منابع و مأخذ و مقالات

- ارایه بخشهاي از سرفصل به صورت سمینار و با حضور استاد برجسته

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به مقاله پژوهشی اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع :

- اهم کتب سیره و مغاری

- گزیده تواریخ عمومی در بخش سیره

- تک نگاشتهای جدید درباره پیامبر در ایران، جهان عرب و غرب

- مدخلهای ذیربسط در دائرة المعارفهای فارسی، عربی، انگلیسی، فرانسه و...

- منابع مذکور در کتاب: (سیری در سیره نگاری) / سید محمد باقر حجتی

- درسنامه ویژه

- عنوان درس: بررسی منابع و مأخذ سیره نبوی

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: محتوای تخصصی گرایش

شماره درس:

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی تخصصی و انتقادی با انواع منابع و مأخذ مورد استفاده برای شناخت سیره نبوی

- سرفصل:

- گونه‌شناسی و سخن شناسی منابع مربوط به سیره نبوی

(قرآن، مغایزی، دلایل، خصائص، شمایل، طبقات، معاجم، جواجم روایی، تواریخ عمومی و...)

- بررسی کتاب‌شناسی‌های موجود درباره پیامبر (ص)

- بررسی اشعار سیره نبوی

- تأملات روش شناختی استفاده از منابع مربوط به سیره نبوی

- معیارهای نقد و بررسی منابع مربوط به سیره نبوی

- تأثیر منابع اولیه بر شکل‌گیری ذهنیت مورخان درباره سیره پیامبر (ص)

- مروری بر مهمترین تک نگاری‌های درباره پیامبر (ص) در ایران، جهان عرب و غرب در یک قرن اخیر

- بررسی انتقادی و تحلیلی ۱۲ اثر منتخب از منابع و مأخذ در کلاس به تشخیص استاد

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر منابع و مأخذ مفید

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- استفاده از کتب مرجع

- ارایه بخشهاي از سرفصل به صورت سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به فعالیتهای پژوهشی دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع:

- نقد و بررسی منابع سیره نبوی / پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

- تاریخ الأدب العربي / سزگین (بخش التدوین التاریخی)

- المغازی الاولی / هورو ویتر

- تاریخ الأدب العربي / بروکلمان

- سیری در سیره نگاری / سید محمدباقر حجتی

- عنوان درس:	سیره پیامبر اعظم (ص) در قرآن کریم
- مشخصات درس :	
شماره درس :	
تعداد واحد :	۲ واحد
نوع واحد : نظری	
پیش نیاز: ندارد	
- هدف درس:	
آشنایی تخصصی با آیات تاریخی قرآن کریم و سیره پیامبر (ص) در نگاه قرآن	
- سرفصل :	
- مباحث مرتب علوم قرآنی با سیره:	
- سیر نزول قرآن	
- شأن نزول آیات قرآن	
- آیات مکی و آیات مدنی	
- همایی نزول آیات قرآن و سیره پیامبر (ص)	
- تاریخ و سنن تاریخی در قرآن و رابطه قرآن با گزارشہای تاریخی	
- بررسی تفاوت‌ها و شباهت‌های سیره نبوی در دو نگاه قرآنی و سیره نگاری:	
- بررسی آیات مربوط به نزول وحی و شروع دعوت و مخالفتهای قریش و مقایسه آن با گزارشہای تاریخی	
- بررسی آیات مربوط به هجرت و مقایسه آن با گزارشہای تاریخی	
- بررسی آیات مربوط به غزوات پیامبر و مقایسه آن با گزارشہای تاریخی	
- بررسی آیات مربوط به روابط پیامبر با اهل کتاب و مقایسه آن با گزارشہای تاریخی	
- بررسی آیات مربوط به جریان‌شناسی گروههای اطراف پیامبر در مدینه (مهاجرین، انصار، بادیه نشینان، منافقین و...) و مقایسه آن با گزارشہای تاریخی	
- روند به کارگیری آیات قرآن در سیره نگاری تا دوران معاصر	
- کاربرد روایات سیره نبوی در مطالعات و دریافت‌های قرآنی	

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ

- راهنمایی های کمک آموزشی :

- معرفی منابع، مأخذ و مقالات مفید در این زمینه

- ارایه بخشهاي از سرفصل به صورت سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به فعالیتهای پژوهشی دانشجو اختصاص می یابد.

- گزیده منابع :

- قرآن کریم

- جامعه و تاریخ در قرآن / علامه جعفری

- جامعه و تاریخ در قرآن / مصباح یزدی

- جامعه و تاریخ / شهید مطهری

- سنن تاریخی در قرآن / شهید صدر

- سیری در سیره نبوی / شهید مطهری

- منابع اصلی سیره و مقاومت

- درسنامه ویژه

- عنوان درس: سیره پیامبر اعظم (ص) در روایات فریقین

- مشخصات درس:

شماره درس:

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

- هدف درس:

آشنایی تخصصی با سیره پیامبر (ص) از نظر روایات فریقین

- سرفصل:

- احادیث و روایات و ارزش دلالت تاریخی آن

- اهم جوامع روایی شیعی و سنی حاوی سیره

- سیره پیامبر از منظر ائمه اهل بیت (ع)

- نهج البلاغه

- صحیفه سجادیه

- و ...

- سیره پیامبر در اهم جوامع روایی شیعه

- کتب اربعه

- وسائل الشیعه

- بحار الانوار

- الارشاد

- کتب امالی

- و ...

- سیره پیامبر در اهم جوامع روایی اهل سنت

- صحاح سه

- سنن بیهقی

- مسند احمد

- کنز العمال

- و ...

- بایسته‌های پژوهش‌های نوین در بررسی روایی سیره پیامبر (ص)

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهر به منابع و مأخذ

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع، مأخذ و مقالات مفید در این زمینه

- ارایه بخشهايی از سرفصل به صورت سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

درصدی از نمره به فعالیتهای پژوهشی دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع:

- تمامی منابع مذکور در سرفصل

- درسنامه ویژه

<p>- عنوان درس: سیری در مطالعات غرب درباره پیامبر اعظم (ص)</p> <p>- مشخصات درس:</p> <p>شماره درس:</p> <p>تعداد واحد: ۲ واحد</p> <p>پیش نیاز: ندارد</p> <p>نوع واحد: نظری</p> <p>- هدف درس:</p> <p>آشنایی تخصصی و انتقادی دانشجویان با چگونگی انعکاس سیره پیامبر اعظم (ص) در آثار مستشرقان و سیر تحول آن</p>
<p>- سرفصل:</p> <p>- مفاهیم و کلیات: شرق‌شناسی، اسلام‌شناسی، مطالعات اسلامی</p> <p>- ریشه‌های پیدایش شرق‌شناسی</p> <p>- مروری بر سیر تحول شرق‌شناسی</p> <p>- شکل‌های مختلف اهتمام مستشرقان به سیره نبوی: تصحیح نسخه، تاریخ نگاری، سند پژوهی و...</p> <p>- پیامبر در آثار قدیم‌ترین اسلام‌شناسان با تاکید بر دوره جنگ‌های صلیبی</p> <p>- سیره نبوی در آثار مستشرقان دوره روشنگری</p> <p>- سیره نبوی در آثار مستشرقان دوره استعمار</p> <p>- سیره نبوی در آثار مستشرقان پس از جنگ جهانی دوم</p> <p>- افق آینده پژوهش‌های مستشرقان درباره پیامبر اعظم (ص)</p> <p>- طبقه بندی و نقد و بررسی مهمترین شباهت و ابهام‌های موجود در آثار مستشرقان درباره پیامبر (ص)</p>

- امکانات مورد نیاز :

- کتابخانه مجهز به منابع و مأخذ

- راهنمایی‌های کمک آموزشی :

- معرفی منابع، مأخذ و مقالات مفید در این زمینه

- ارایه بخشایی از سرفصل به صورت سمینار

- ارایه یک مقاله پژوهشی توسط دانشجو

- روش آزمون : روش مرسوم

در صدی از نمره به فعالیتهای پژوهشی دانشجو اختصاص می‌یابد.

- گزیده منابع:

- مطالعات اسلامی در غرب انگلیسی زبان / اسعدهی

- مطالعات اسلامی در غرب / الولیری

- درآمدی بر تاریخ اسلام در قرون وسطی / کلودکاهن

- محمد در اروپا / مینو صمیمی

- آثار مستشرقان دوره‌های مختلف درباره سیره

- عنوان درس: پایان نامه

- مشخصات درس:

حیطه آموزشی: مهارت‌های پژوهشی

شماره درس:

تعداد ساعت: —

تعداد واحد: ۴ واحد

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: عملی

- هدف درس:

به کار بستن توان پژوهشی و اندوخته علمی دانشجو برای ارایه اثری نو و محققانه درباره سیره پیامبر اعظم (ص)

- سرفصل:

- دانشجو می‌تواند از آغاز نیمسال دوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را تعیین و به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گردد یا

دانشکده برساند

- روش آزمون:

برگزاری جلسه دفاعیه بر اساس ضوابط وزارت علوم و آیین نامه‌های دانشگاه